

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

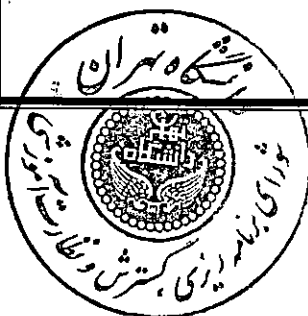
دوره: کارشناسی ارشد

رشته: نقاشی ایرانی

پردیس هنرهای زیبا

مصوب جلسه مورخ ۹۸/۰۹/۰۳ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آیین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیات ممیزه توسط اعضای هیات علمی گروه آموزشی هنرهای تجسمی پردیس هنرهای زیبا بازنگری شده و در سیصد و هفتاد و هشتمین جلسه شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه مورخ ۹۸/۰۹/۰۳ به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی ، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی

رشته : نقاشی ایرانی

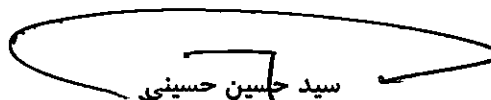
مقطع : کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته نقاشی ایرانی، که توسط اعضای هیات علمی گروه آموزشی هنرهای تجسمی پردیس هنرهای زیبا بازنگری شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجراست.
- هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه برسد.
- این برنامه درسی جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته نقاشی، مصوب جلسه مورخ ۹۰/۰۳/۱۸ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران گردیده است.

حسن ابراهیمی
دبیر شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت
آموزشی دانشگاه

سید حسین حسینی
معاون آموزشی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۹۸/۰۹/۰۳ شورای برنامه ریزی، گسترش و نظارت آموزشی دانشگاه در مورد بازنگری برنامه درسی رشته نقاشی ایرانی در مقطع کارشناسی ارشد صحیح است، به واحد ذیربط ابلاغ شود.

محمود نیلی احمد آبادی
رئیس دانشگاه تهران

دانشگاه تهران
پردیس هنرهای زیبا
دانشکده هنرهای تجسمی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
مقطع: کارشناسی ارشد
رشته: نقاشی ایرانی

۱۳۹۸

فصل اول
مشخصات کلی برنامه
رشته نقاشی ایرانی

مشخصات کلی برنامه

۱- تعریف

کارشناسی ارشد نقاشی ایرانی گرایش است تخصصی بر اساس آموزه‌های هنر ایرانی و تحولات آن در روزگار گذشته و بهره گرفتن از تجارب و زبان هنر معاصر. این دوره مرحله تکمیلی آموزش تخصصی هنر نقاشی با رویکرد ایرانی در سطح تحصیلات تکمیلی نظام آموزش عالی است. این دوره مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیت آموزشی، کارگاهی و پژوهشی است که بعد از دوره کارشناسی آغاز و به اعطای مدرک رسمی دانشگاهی در مقطع کارشناسی ارشد در رشته نقاشی ایرانی منجر می شود.

۲- اهداف

راه اندازی مقطع کارشناسی ارشد نقاشی ایرانی توسط دانشگاه تهران، که همواره در ارایه خدمات نوین آموزشی و رفع نیازهای تخصصی و علمی کشور پیشتاز بوده است، می تواند به توسعه هنر و فرهنگ کهن و معاصر ایران در کشور، در سطح منطقه و معرفی آن به کشورهای اسلامی و جهان کمک شایانی نماید. اهم اهداف این مقطع و رشته عبارتند از:

الف) آموزش و تربیت متخصصانی که از توانایی بالا در اداره پروژه‌های هنری و تحلیل مسائل و موضوعات و مفاهیم مرتبط با نقاشی و هنر ایرانی برخوردار باشند.

ب) فراهم آوردن زمینه رفع نیاز مراکز آموزش هنر و سایر نهادها همچون موزه‌ها و مجموعه‌های هنری و فرهنگی و هنرستان‌های هنری و مراکز تربیت معلم به تخصص فارغ التحصیلان این مقطع و رشته.

ج) تامین نیازهای میان رشته‌ای در گرایش‌های نقاشی، ارتباط تصویری و صنایع دستی.

د) ایجاد زمینه‌های رشد، پیشرفت، نوآوری و خلاقیت در فرهنگ و هنر معاصر ایران.

ه) ایجاد زمینه ارایه آموزش عالی در مقطع تحصیلات تکمیلی برای متقاضیان علاقمند به هنر ایرانی.

۳- ضرورت و اهمیت

در حال حاضر کارشناسی ارشد هنر نقاشی در چند دانشگاه و مراکز آموزش عالی در سطح کشور در حال اجراست. اما در آنها گرایش نسبت به هنر نقاشی ایرانی وجود ندارد. با تاسیس این رشته در مقطع کارشناسی ارشد، فارغ التحصیلان کارشناسی رشته‌های هنرهای تجسمی می‌توانند با آموزش‌های تکمیلی و الهام از هنر نقاشی ایرانی تحولی را در هنر معاصر ایران ایجاد کنند.

۴- طول دوره و شکل و نظام آموزشی

دوره کارشناسی ارشد نقاشی ایرانی چهار نیمسال و نظام آن آموزشی- پژوهشی و تابع نظام آموزشی عالی رسمی کشور است. در موارد استثنایی افزایش طول مدت دوره با تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه حداکثر تا سه سال مجاز است.

در موارد خاص، برای رفع کاستی‌های مطالعاتی دانشجوی و درک بهتر از دروس اصلی حداکثر تا ۱۲ واحد درس جبرانی از سوی شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین و به دانشجوی تکلیف خواهد شد.

دانشجوی این دوره براساس برنامه مصوب و گذراندن واحدهای درسی رشته تحصیلی و با ارایه پایان‌نامه، دانش‌آموخته می‌شود.

۵- تعداد و نوع واحدها

مجموع واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد نقاشی ایرانی ۲۸ واحد به تفکیک زیر است:

الف) دروس اصلی..... ۱۲ واحد

ب) دروس اختیاری..... ۱۲ واحد

ج) پایان‌نامه..... ۴ واحد

جمع: ..... ۲۸ واحد

۶- نقش و توانایی فارغ التحصیلان

الف) فارغ التحصیلان این رشته می‌توانند با اشراف و احاطه به عرصه کاری خود و با استفاده از مباحث پژوهشی از عهده اداره طرح‌های پژوهشی، اجرایی و هنری رشته‌های هنرهای تجسمی و به طور تخصصی، خلق و تولید آثار هنری با فرم و محتوای ایرانی-اسلامی برآیند.

ب) توسعه فعالیت‌های هنری با رویکرد به هویت ایرانی در جامعه معاصر و تقویت بنیان‌های فرهنگی کشور در سطح منطقه و جهان.

۷- شرایط ورود به دوره

بر اساس ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری شرایط ورود داوطلبان به دوره کارشناسی ارشد نقاشی ایرانی به شرح زیر است:

- ۱- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی.
- ۲- قبولی در امتحانات اختصاصی ورود به دوره کارشناسی ارشد نقاشی ایرانی.

۸- مواد و ضرایب امتحانی

ردیف	مواد امتحانی	ضرایب
۱	زبان عمومی و تخصصی	۲
۲	مبانی نظری هنرهای تجسمی	۲
۳	مبانی نظری نقاشی ایرانی	۴
۴	تاریخ هنر ایران	۲
۵	آزمون عملی نقاشی و طراحی	۴

فصل دوم
جدول دروس

جدول شماره ۱ : دروس اصلی رشته نقاشی ایرانی در مقطع کارشناسی ارشد

پیشنیاز	تعداد ساعات			تعداد واحد			نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
ندارد	۴۸	۳۳	۱۶	۲	۱	۱	کارگاه اصول و مبانی نقاشی ایرانی	۱
ندارد	۴۸	۳۳	۱۶	۲	۱	۱	کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی/۱	۲
کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی (۱)	۴۸	۳۳	۱۶	۲	۱	۱	کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی/۲	۳
کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی (۲)	۴۸	۳۳	۱۶	۲	۱	۱	کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی/۳	۴
کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی/۱ و ۲	۴۸	۳۳	۱۶	۲	۱	۱	کارگاه تصویرسازی متون ادبی و مذهبی	۵
ندارد	۳۳	-	۳۳	۲	-	۲	نقد و تحلیل آثار نقاشی نوگرای ایران	۶
	۳۷۲	۱۶۰	۱۱۲	۱۲	۵	۷	جمع کل	

تاریخ نام ۹۱۲۰۱۰۱

جدول شماره ۲: دروس اختیاری رشته نقاشی ایرانی در مقطع کارشناسی ارشد

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیشنیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	روش تحقیق در هنر	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۲	تاریخ تحلیلی نقاشی ایران	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۳	نقد و بررسی آثار نگارگری	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۴	کارگاه طراحی پیشرفته	۱	۱	۲	۱۶	۲۲	۴۸	ندارد
۵	پژوهش در نسبت دین و هنر	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۶	نقوش و نمادها در هنر ایران	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۷	پژوهش در نقاشی معاصر ایران	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۸	جامعه‌شناسی هنر	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۹	پژوهش در هنر معاصر	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۱۰	آشنایی با فرهنگ و ادبیات ایران	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۱۱	مبانی نظری هنر نقاشی شرق	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۱۲	حکمت هنر اسلامی	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۱۳	مبانی نظری هنر اسلامی	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۱۴	بررسی و تحلیل هنر ایران	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۱۵	تاریخ هنر اسلامی تا قرن هشتم	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۱۶	تاریخ هنر اسلامی تا دوران جدید	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۱۷	تاریخ تحلیلی هنر معاصر جهان	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲	ندارد
۱۸	کارگاه چاپ پیشرفته	۱	۱	۲	۱۶	۲۲	۴۸	ندارد
جمع کل		۲۴	۲	۲۶	۵۴۴	۶۴	۶۰۸	

* دانشجو ملزم به گذراندن ۱۲ واحد اختیاری می‌باشد

جدول شماره ۳: دروس کمبود رشته نقاشی ایرانی در مقطع کارشناسی ارشد

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	مبانی هنرهای تجسمی ۱	۱	۲	۳	۱۶	۶۴	۸۰
۲	مبانی هنرهای تجسمی ۲	۱	۲	۳	۱۶	۶۴	۸۰
۳	آشنایی با هنر در تاریخ ۱	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲
۴	آشنایی با هنر در تاریخ ۲	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲
۵	طراحی ۲	۱	۲	۳	۱۶	۶۴	۸۰
۶	نقاشی ۲	۱	۲	۳	۱۶	۶۴	۸۰
۷	تاریخ عمومی نقاشی ۲	۲	-	۲	۲۲	-	۲۲
۸	کارگاه نقاشی ایرانی	۱	۲	۳	۱۶	۶۴	۸۰
	جمع کل	۱۱	۱۰	۲۱	۱۷۶	۲۳۰	۴۹۶

- دانشجویان طبق نظر گروه آموزشی حداکثر ۶ واحد از واحدهای فوق را می گذرانند.

فصل سوم
سرفصل دروس

الف (دروس اصلی رشته نقاشی ایرانی

عنوان درس به فارسی: کارگاه اصول و مبانی نقاشی ایرانی
عنوان درس به انگلیسی: Studio Principles of Iranian Painting

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۱ واحد عملی

نوع درس: اصلی

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف درس: شناخت ویژگی‌های نقاشی ایرانی، با توجه به مبادی و مبانی آن در گذشته و جلوه‌های آن در دوران معاصر.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۲۲ ساعت عملی

نظری:

- در این درس با توجه به مبانی و اصول بنیادی نقاشی ایرانی [نگارگری] و نمونه‌های بارز آن، در هنرهای تصویری ایران در پیش و پس از اسلام تا عصر قاجار، سرفصل‌های زیر مورد مطالعه قرار می‌گیرد:
- بررسی مبانی بصری و مفاهیم و معانی زیباشناختی در نقاشی ایرانی.
  - بررسی ویژگی‌های بصری و معنی و مفهوم زیبایی‌شناسی در نگارگری دوران اسلامی.
  - تطبیق اصول و مبانی نگارگری و نقاشی معاصر در جهت شناخت مؤلفه‌های بصری و محتوایی جدید.
  - نحوه به کارگیری عناصر ساختاری هنر نگارگری در جهت ارائه محتوا در نقاشی ایرانی.
  - شناخت و درک نمادین عناصر بصری و تصویری در نقاشی ایرانی.

عملی:

- انجام تمرینات عملی در راستای شناخت نگارگری ایرانی و اصول و مبانی ساختاری آن از طریق دوباره‌سازی آثار استادان شاخص این حوزه، و اجرای آثار مستقل با الهام از جلوه‌های نگارگری سنتی ایران.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۰	-	%۳۰	%۷۰

منابع:

- آیت‌اللهی، حبیب‌الله (۱۳۷۷)، *مبانی نظری هنرهای تجسمی*، سمت، تهران.
بورکهارت، تیتوس (۱۳۶۵)، *هنر اسلامی: زبان و بیان*، ترجمه مسعود رجب‌نیا، چاپ اول، سروش، تهران.
پاپادوپولو، الکساندر، *زیبایی‌شناسی هنر اسلامی*، ترجمه حبیب‌اللهی، انتشارات پژوهشگاه هنر اسلامی، تهران.
تجویدی، اکبر، (۱۳۷۵)، *نگاهی به هنر نقاشی ایران (از آغاز تا قرن دهم هجری)*، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
دانیس، دونیس (۱۳۷۵)، *مبادی سواد بصری*، ترجمه مسعود سپهر، سروش، تهران.
فلمن، ادموندبورگ (۱۳۷۸)، *تنوع تجارب تجسمی*، ترجمه پرویز مرزبان، سروش، تهران.
کیس، جنورگی (۱۳۶۸)، *زبان تصویر*، ترجمه فیروزه مهاجر، سروش، تهران.
موناری، پرونو (۱۳۷۵)، *طراحی و ارتباطات بصری*، ترجمه پابنده شاهنده، سروش، تهران.
وزیری، علینقی، (۱۳۲۹)، *زیباشناسی در هنر و طبیعت*، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.

SWIETOCZOWSKI, MARIE LUKENS & SUSSAN BABAIE (۱۹۸۹), *Persian deawing*, METROPOLIT MUSEUM OF ART, NEW YOEK.

Talbot Rice, Divid (۱۹۷۱), *Islamic Painting*, Edinburgh University.

W.L., Thomas & Glenn Q.D. Lowry (۱۹۸۹), *Timur and the Princely vision*, Washington D.C., Smithsonian, Gary Welch.

- * استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی (۱)
عنوان درس به انگلیسی: Iranian Painting Studio (1)

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

نوع واحد: ۱ واحد نظری/ ۱ واحد عملی

نوع درس: اصلی

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد ۰ ندارد ۰ سفر علمی ۰ کارگاه ۰ آزمایشگاه ۰ سمینار [بازدید از نمایشگاه‌های مرتبط و بازدید از کارگاه‌های هنرمندان شاخص توصیه می‌شود].
هدف درس: هدف از این درس، درک فضای نقاشی ایرانی بر اساس مطالعه آثار نگارگری ایرانی با تاکید بر فرم و صورت است.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی
نظری:

- مطالعه مبانی بصری و مفاهیم و معانی زیباشناختی در نقاشی ایرانی.
- بررسی ویژگی‌های بصری نقاشی ایرانی در دوره پیش از اسلام و در دوران اسلامی.
- نحوه به کارگیری عناصر ساختاری هنر نگارگری در جهت ارائه محتوا در نقاشی ایرانی.
- شناخت و درک نمادین عناصر بصری و تصویری در نقاشی ایرانی.

عملی:

- در این درس، توجه به مبانی و اصول بنیادی نقاشی ایرانی و نمونه‌های بارز آن در هنرهای تصویری ایران در پیش و پس از اسلام تا عصر قاجار، و استفاده خلاقانه از آنها در خلق آثار نقاشی نوگرا اهمیت است. اصولی که در این کارگاه مورد توجه قرار می‌گیرد عبارتند از:
- عبور از طبیعت/ طبیعت‌گرایی/ عدم واقع‌نمایی و شبیه‌سازی/ توجه به عنصر خیال در خلق اثر تصویری.
- مطالعه تنوع زاویه دید در نمایش صحنه و در طراحی و نمایش اشیاء، عناصر و پیکره‌ها.
- ساده سازی طراحی اشیاء، عناصر و پیکره‌ها.
- تاکید بر عنصر خط.
- بهره‌گیری از امکانات بیانی و نمادین رنگ با توجه به مباحث فنی، ساختاری و فرهنگ ایرانی، و استفاده از زبان و بیان رنگ در نگارگری ایرانی.
- مطالعه نقوش تزئینی (گیاهی، جانوری، هندسی و...); و استفاده از نقوش تزئینی.
- پرهیز از علم مناظر و مریا (پرسپکتیو) به شیوه غربی.
- توجه به مفهوم فضا در هنر شرق و نگارگری ایرانی، و گسترش فضا از پایین به بالا و از طرفین در درون کادر.
- توجه به نظام ترکیب‌بندی و همچنین ترکیب‌بندی منتشر و پویا در آثار نگارگری ایرانی.
- استفاده از نقوش تزئینی.
- ایجاد مجموعه‌ای از آثار نقاشی با توجه به اصول و فروع نگارگری ایرانی و با توجه به آثار شاخص خلق شده در دوره پیشا اسلام و دوران اسلامی و بهره‌گیری از آثار استادان بزرگ نقاشی ایرانی.
- ساماندهی عناصر در ترکیب‌بندی‌های پویا و جستجوهای تکنیکی تازه در نقاشی و همچنین نوآوری در قاب‌بندی آثار.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰%	-	-	۸۰%

منابع:

- آیینگهاوزن، ریچارد و احسان یارشاطر (۱۳۷۹)، **اوج‌های درخشان هنر ایران**، ترجمه هرمز عبدالمولی و رویین پاکباز، آگه، تهران.
- آیینگهاوزن، ریچارد، (۱۳۸۴)، **سیر و صور نقاشی ایران**، زیر نظر آرتور ایهام پوپ، انتشارات مولی، تهران.
- آیینگهاوزن، ریچارد، گرابر، الگ، (۱۳۷۹)، **هنر و معماری اسلامی**، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات سمت، تهران.
- آژند، یعقوب، (۱۳۸۵)، **مکتب نگارگری اصفهان**، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و فرهنگستان هنر، تهران.
- آژند، یعقوب، (۱۳۸۷)، **مکتب نگارگری شیراز**، فرهنگستان هنر، تهران.
- آژند، یعقوب، (۱۳۸۷)، **مکتب نگارگری هرات**، فرهنگستان هنر، تهران.
- برند، باربارا، (۱۳۸۳)، **هنر اسلامی**، ترجمه مهناز شایسته‌فر، انتشارات مؤسسه مطالعات هنر اسلامی، تهران.
- بنیون، لارنس، (۱۳۸۳)، **روح انسان در هنر آسیایی**، ترجمه محمدحسین آریا (لرستانی)، انتشارات فرهنگستان هنر، تهران.

بورکها، تیتوس (۱۳۶۵)، **هنر اسلامی، زبان و بیان**، ترجمه مسعود رجب‌نیا، سروش، تهران.
 بینون، ل. ویلکینسون، ج. گری، ب. (۱۳۸۴)، **سیر تاریخ نقاشی ایران**، ترجمه محمد ایرانمنش، انتشارات امیرکبیر، تهران.
 پاپادوپولو، الکساندر، **زیبایی‌شناسی هنر اسلامی**، ترجمه حبیب... آیت‌اللهی، انتشارات پژوهشگاه هنر اسلامی، تهران.
 بازوکی، شهرام، (۱۳۸۴)، **حکمت هنر و زیبایی در اسلام**، انتشارات فرهنگستان هنر، تهران.
 پاکباز، رویین، (۱۳۸۵)، **نقاشی ایران (از دیرباز تا امروز)**، انتشارات زرین و سیمین، تهران.
 پوپ، آرتور ایهام و دیگران، (۱۳۷۸)، **سیر و صور نقاشی ایران**، ترجمه یعقوب آژند، نشر مولی، تهران.
 پوپ، آرتور، (۱۳۸۴)، **شاهکارهای هنر ایران**، ترجمه پرویز ناتل خانلری، انتشارات صفیعلیشاه، تهران.
 تجویدی، اکبر، (۱۳۷۵)، **نگاهی به هنر نقاشی ایران (از آغاز تا قرن دهم هجری)**، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
 حسن، زکی محمد، (۱۳۸۸)، **هنر ایران در روزگار اسلامی**، ترجمه محمدابراهیم اقلیدی، انتشارات صدای معاصر، تهران.
 ذکاء، یحیی، (۱۳۵۴)، **نگاهی به نگارگری ایرانی در سده‌های دوازدهم و سیزدهم**، انتشارات دفتر، تهران.
 سیوری، راجر، (۱۳۷۲)، **ایران عصر صفوی**، ترجمه کامبیز عزیزی، تهران.
 شهرداری، جهانگیر، (۱۳۸۴)، **گل و مرغ (دریچه‌ای بر زیبایی‌شناسی ایرانی)**، انتشارات کتاب خورشید، تهران.
 کریمزاده تبریزی، محمد علی، (۱۳۷۶)، **احوال و آثار نقاشان ایران و برخی از مشاهیر نگارگر هند و عثمانی**، انتشارات مستوفی، تهران.
 کنبی، شیلا، (۱۳۸۴)، **رضا عباسی اصلاح گر سرکش**، ترجمه یعقوب آژند، فرهنگستان هنر، تهران.
 کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، **عصر طلایی هنر ایران**، ترجمه حسین افشار، نشر مرکز، تهران.
 کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، **نقاشی ایرانی**، ترجمه مهدی حسینی، انتشارات دانشگاه هنر، تهران.
 کورکیان، ا.م. و سیکر، ژ.پ.، (۱۳۸۷)، **باغهای خیال**، ترجمه پرویز مرزبان، انتشارات فرزانه روز، تهران.
 کونل، ارنست، (۱۳۸۴)، **سیر و صور نقاشی ایران**، زیر نظر آرتور ایهام پوپ، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات مولی، تهران.
 گرابار، اولگ، (۱۳۸۳)، **مروری بر نگارگری ایران**، ترجمه مهرداد وحدتی دانشمند، نشر فرهنگستان هنر، تهران.
 گری، بازل، (۱۳۸۴)، **نقاشی ایرانی**، ترجمه عربعلی شروه، نشر دنیای نو، تهران.
 گری، بازل، (۱۳۵۴، ۲۵۲۵)، **نگاهی به نگارگری در ایران**، ترجمه فیروز شیروانلو، انتشارات توس، تهران.
 مقدم اشرفی، م. (۱۳۶۷)، **همگامی نقاشی با ادبیات در ایران**، ترجمه رویین پاکباز، انتشارات نگاه، تهران.
 موناوی، پرونو (۱۳۷۵)، **طراحی و ارتباطات بصری**، ترجمه پاینده شاهنده، سروش، تهران.
 نصر، سید حسین، (۱۳۷۷)، **نظر متفکران اسلامی درباره طبیعت**، نشر خوارزمی، تهران.
 وایه، گاستون، (۱۳۶۳)، **هنر اسلام در سده‌های نخستین**، ترجمه رحمان ساروجی، بی‌نا، تهران.
 وزیر، علینقی، (۱۳۳۹)، **زیباشناسی در هنر و طبیعت**، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
 ی.آ. پولیا کورا، ز. ای. رحیمورا، (۱۳۸۱)، **نقاشی و ادبیات ایران**، ترجمه زهره فیضی، انتشارات روزنه، تهران.

SWIETOCHOWSKI, MARIE LUKENS & SUSSAN BABAIE (۱۹۸۹), **Persian deawing**, METROPOLIT MUSEUM OF ART, NEW YOEK.
 Talbot Rice, Divid (۱۹۷۱), **Islamic Painting**, Edinburgh University.
 W.L., Thomas & Glenn Q.D. Lowry (۱۹۸۹), **Timur and the Princely vision**, Washington D.C., Smithsonian, Gary Welch.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
 * جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی (۲)

عنوان درس به انگلیسی: Iranian Painting Studio (2)

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

نوع درس: اصلی

پیشنیاز: کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی (۱)

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O

[بازدید از نمایشگاه‌های مرتبط توصیه می‌شود].

هدف درس: هدف از این درس، درک فضای نقاشی ایرانی بر اساس جستجوی روش‌های متنوع خلاقیت‌های هنری در جهت خلق آثار نقاشی نوگرا مبتنی بر دستاوردها و تجربه‌های نقاشان سنت‌گرای معاصر در بهره‌گیری از نگارگری ایرانی، با تاکید بر فرم و محتوا است.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی

نظری:

- تعمیق پژوهش درباره مبانی بصری و مفاهیم و معانی زیباشناختی در نقاشی ایرانی.
- تحلیل ویژگی‌های بصری نقاشی ایرانی در دوره پیش از اسلام و در دوران اسلامی.
- بررسی تمهیدات لازم در خصوص نحوه به کارگیری عناصر ساختاری هنر نگارگری در جهت ارائه محتوا در نقاشی ایرانی.
- شناخت و درک نمادین عناصر بصری و تصویری در نقاشی ایرانی.
- مطالعه نمونه‌های از آثار نقاشان معاصر که در خلق آثار نوگرا و مدرن آن از نگارگری ایرانی استفاده کرده‌اند.

عملی:

- در این درس، توجه به مبانی و اصول بنیادی نقاشی ایرانی و نمونه‌های بارز آن در هنرهای تصویری ایران در پیش و پس از اسلام، و استفاده خلاقانه از آنها در خلق آثار نقاشی نوگرا و مدرن ضروری است. اصولی که در کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی [۲] و در روند خلق آثار نقاشی مورد توجه قرار می‌گیرد عبارتند از:
- تاکید بر عنصر خیال در خلق آثار تصویری.
- عدم واقع‌نمایی و شبیه‌سازی، و توجه به عنصر خیال در خلق اثر تصویری.
- توجه به تنوع زاویه دید در نمایش صحنه و در طراحی از اشیاء، عناصر و پیکره‌ها.
- تاکید بر ساده‌سازی طراحی اشیاء، عناصر و پیکره‌ها.
- مطالعه عملی در بیان‌های گوناگون خط.
- بهره‌گیری از امکانات بیانی و نمادین رنگ با توجه به مباحث فنی، ساختاری و فرهنگ ایرانی، و استفاده از زبان و بیان رنگ در نگارگری ایرانی.
- استفاده از نقوش تزئینی (گیاهی، جانوری، هندسی و...) در تولید آثار معاصر.
- پرهیز از علم‌مناظر و مراپا (پرسپکتیو) به شیوه غربی.
- توجه به مفهوم فضا در هنر شرق و نگارگری ایرانی، و گسترش فضا از پایین به بالا و از طرفین در درون کادر.
- توجه به نظام ترکیب‌بندی و همچنین ترکیب‌بندی منتشر و پویا در آثار نگارگری ایرانی.
- ایجاد مجموعه‌ای از آثار نقاشی با توجه به تجربه‌های نقاشان سنت‌گرای معاصر در بهره‌گیری از نگارگری ایرانی و با مطالعه و جستجو در آثار اساتید گذشته و معاصر.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۲۰	-	-	%۸۰

منابع:

اتینگ‌هاوزن، ریچارد و احسان یارشاطر (۱۳۷۹)، **اوج‌های درخشان هنر ایران**، ترجمه هرمز عبدالهی و رویین پاکباز، آگه، تهران.

اتینگ‌هاوزن، ریچارد، (۱۳۸۴)، **سیر و صور نقاشی ایران**، زیر نظر آرتور ایهام پوپ، انتشارات مولی، تهران.

اتینگ‌هاوزن، ریچارد، گرابر، الگ، (۱۳۷۹)، **هنر و معماری اسلامی**، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات سمت، تهران.

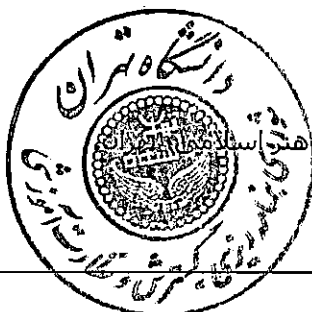
آژند، یعقوب، (۱۳۸۵)، **مکتب نگارگری اصفهان**، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و فرهنگستان هنر، تهران.

آژند، یعقوب، (۱۳۸۷)، **مکتب نگارگری شیراز**، فرهنگستان هنر، تهران.

آژند، یعقوب، (۱۳۸۷)، **مکتب نگارگری هرات**، فرهنگستان هنر، تهران.

آیت‌الله، حبیب‌الله (۱۳۷۷)، **مبانی نظری هنرهای تجسمی**، سمت، تهران.

برند، باربارا، (۱۳۸۲)، **هنر اسلامی**، ترجمه مهناز شایسته‌فر، انتشارات مؤسسه مطالعات هنر اسلامی، تهران.

- بنیون، لارنس، (۱۳۸۲)؛ **روح انسان در هنر آسیایی**، ترجمه محمدحسین آریا (لرستانی)، انتشارات فرهنگستان هنر، تهران.
- بورکوات، تیتوس (۱۳۶۵)، **هنر اسلامی، زبان و بیان**، ترجمه مسعود رجب‌نیا، سروش، تهران.
- بنیون، ل. ویلکینسون، ج. گری، ب. (۱۳۸۴)، **سیر تاریخ نقاشی ایران**، ترجمه محمد ایرانمنش، انتشارات امیرکبیر، تهران.
- پاپادوپولو، الکساندر، **زیبایی شناسی هنر اسلامی**، ترجمه حبیب... آیت‌اللهی، انتشارات پژوهشگاه هنر اسلامی، تهران.
- پازوکی، شهرام، (۱۳۸۴)، **حکمت هنر و زیبایی در اسلام**، انتشارات فرهنگستان هنر، تهران.
- پاکباز، رویین، (۱۳۸۵)، **نقاشی ایران (از دیرباز تا امروز)**، انتشارات زرین و سیمین، تهران.
- پوپ، آرتور ایهام و دیگران، (۱۳۷۸)، **سیر و صور نقاشی ایران**، ترجمه یعقوب آژند، نشر مولی، تهران.
- پوپ، آرتور، (۱۳۸۴)، **شاهکارهای هنر ایران**، ترجمه پرویز ناتل خانلری، انتشارات صفیعلیشاه، تهران.
- تجویدی، اکبر، (۱۳۷۵)، **نگاهی به هنر نقاشی ایران (از آغاز تا قرن دهم هجری)**، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
- حسن، زکی محمد، (۱۳۸۸)، **هنر ایران در روزگار اسلامی**، ترجمه محمدابراهیم اقلیدی، انتشارات صدای معاصر، تهران.
- حسن، زکی محمد، (۱۳۸۴)، **چین و هنرهای اسلامی**، ترجمه غلامرضا تهامی، انتشارات فرهنگستان هنر، تهران.
- دانیس، دونیس (۱۳۷۵)، **مبادی سواد بصری**، ترجمه مسعود سپهر، سروش، تهران.
- ذکاء، یحیی، (۱۳۵۴)، **نگاهی به نگارگری ایرانی در سده‌های دوازدهم و سیزدهم**، انتشارات دفتر، تهران.
- سیوری، راجر، (۱۳۷۲)، **ایران عصر صفوی**، ترجمه کامبیز عزیزی، تهران.
- شهادی، جهانگیر، (۱۳۸۴)، **گل و مرغ (دریچه‌ای بر زیبایی‌شناسی ایرانی)**، انتشارات کتاب خورشید، تهران.
- فلامن، ادموندبورگ (۱۳۷۸)، **تنوع تجارب تجسمی**، ترجمه پرویز مرزبان، سروش، تهران.
- کیس، جنورگی (۱۳۶۸)، **زبان تصویر**، ترجمه فیروزه مهاجر، سروش، تهران.
- کریم زاده تبریزی، محمد علی، (۱۳۷۶)، **احوال و آثار نقاشان ایران و برخی از مشاهیر نگارگر هند و عثمانی**، انتشارات مستوفی، تهران.
- کنبی، شیلا، (۱۳۸۴)، **رضا عباسی اصلاح‌گر سرکش**، ترجمه یعقوب آژند، فرهنگستان هنر، تهران.
- کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، **عصر طلایی هنر ایران**، ترجمه حسین افشار، نشر مرکز، تهران.
- کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، **نقاشی ایرانی**، ترجمه مهدی حسینی، انتشارات دانشگاه هنر، تهران.
- کورکیان، ا.م. و سیکر، ژ.پ.، (۱۳۸۷)، **باغ‌های خیال**، ترجمه پرویز مرزبان، انتشارات فرزاد روز، تهران.
- کونل، ارنست، (۱۳۸۴)، **سیر و صور نقاشی ایران**، زیر نظر آرتور ایهام پوپ، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات مولی، تهران.
- گرابار، اولگ، (۱۳۸۳)، **مروری بر نگارگری ایران**، ترجمه مهرداد وحدتی دانشمند، نشر فرهنگستان هنر، تهران.
- گری، بازل، (۱۳۸۴)، **نقاشی ایرانی**، ترجمه عربعلی شروه، نشر دنیای نو، تهران.
- گری، بازل، (۲۵۲۵، ۱۳۵۴)، **نگاهی به نگارگری در ایران**، ترجمه فیروز شیروانلو، انتشارات توس، تهران.
- مقدم اشرفی، م. (۱۳۶۷)، **همگامی نقاشی با ادبیات در ایران**، ترجمه رویین پاکباز، انتشارات نگاه، تهران.
- موناری، برونو (۱۳۷۵)، **طراحی و ارتباطات بصری**، ترجمه پاینده شاهنده، سروش، تهران.
- نصر، سید حسین، (۱۳۷۷)، **نظر متفکران اسلامی درباره طبیعت**، نشر خوارزمی، تهران.
- وایه، گاستون، (۱۳۶۳)، **هنر اسلام در سده‌های نخستین**، ترجمه رحمان ساروجی، بی‌نا، تهران.
- وزیری، علینقی، (۱۳۳۹)، **زیباشناسی در هنر و طبیعت**، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- ی.آ. پولیا کورا، ز. ای. رحیمورا، (۱۳۸۱)، **نقاشی و ادبیات ایران**، ترجمه زهره فیضی، انتشارات روزنه، تهران.

SWIETOCHOWSKI, MARIE LUKENS & SUSSAN BABAIE (۱۹۸۹), **Persian deawing**, METROPOLIT MUSEUM OF ART, NEW YOEK.
 Talbot Rice, Divid (۱۹۷۱), **Islamic Painting**, Edinburgh University.
 W.L., Thomas & Glenn Q.D. Lowry (۱۹۸۹), **Timur and the Princely vision**, Washington D.C., Smithsonian, Gary Welch.

* استادان در هر دورهٔ درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
 * جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی (۲)

عنوان درس به انگلیسی: Iranian Painting Studio (2)

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

نوع واحد: ۱ واحد نظری / ۱ واحد عملی

نوع درس: اصلی

پیشنیاز: کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی (۲)

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O

[بازدید از نمایشگاه‌های مرتبط توصیه می‌شود].

هدف درس: هدف از این درس، ابداع آثار **خلاقانه نقاشی** بر اساس جستجوی روش‌های متنوع خلاقیت‌های هنری در جهت خلق آثار **نقاشی نوگرا مبتنی بر نگارگری ایرانی و دستیابی به زبان و بیان نقاشانه فردی** در این قلمرو است. به عبارتی دیگر، هدف این درس، **خلق نقاشی مبتنی بر جستجوهای شخصی و خلاقانه** در قلمرو تولید نقاشی مدرن سنت‌گرا، با تأکید بر موضوع و معنا است.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی

نظری:

- گفت‌وگو پیرامون زبان و بیان نقاشی مدرن سنت‌گرا.
- تحلیل آثار شاخص نقاشی معاصر که بر مبنای اصول و مبانی نقاشی سنتی ایران و بهره‌گیری از دستاوردهای هنرمندان گذشته خلق شده‌اند.
- تجزیه و تحلیل راه‌های دستیابی به شیوه‌های خلاقانه ابداع آثار هنری جدید و مدرن که ملهم از سنت‌های هنری باشند.

عملی:

- بازخوانی عملی عدم واقع‌نمایی و شبیه‌سازی، و توجه به عنصر خیال در خلق اثر تصویری؛ تنوع زاویه دید در نمایش صحنه و در طراحی از اشیاء، عناصر و پیکره‌ها؛ ساده‌سازی طراحی اشیاء، عناصر و پیکره‌ها، تأکید ویژه بر عنصر خط؛ بهره‌گیری از امکانات بیانی و نمادین رنگ با توجه به مباحث فنی، ساختاری و فرهنگ ایرانی، و استفاده از زبان و بیان رنگ در نگارگری ایرانی؛ مواجه شدن عالمانه و خلاقانه با نقوش تزئینی (گیاهی، جانوری، هندسی و...); پرهیز از علم مناظر و مریا (پرسپکتیو) به شیوه غربی و استفاده از پرسپکتیو معنایی و مقامی؛ توجه به مفهوم فضا در هنر شرق و نگارگری ایرانی، و گسترش فضا از پایین به بالا و از طرفین در درون کادر؛ توجه به نظام ترکیب‌بندی و همچنین ترکیب‌بندی منتشر و پویا؛ تجربه استفاده از سایر ویژگی‌های نگارگری ایرانی همچون همگامی با ادبیات فارسی، نظام هندسی پنهان در ترکیب بندی، جدول‌کشی و کتیبه‌نگاری و عناصر نوشتاری، رنگ‌های خاص (طلایی و نقره ای)، و...

- پرداز، پرکردن فضا از عناصر تصویری، و غیره می‌تواند متناسب با جستجوهای تصویری و زبان و بیان مورد نظر صورت گیرد، اگر چه تأکید برنامه بر استفاده خلاقانه از ویژگی‌های اصلی و اصول بنیادی نقاشی ایرانی و بهره‌گیری از آنها در خلق آثار نوگرا است و نه بازسازی تکراری صورت‌های نگارگری سنتی ایران.
- ایجاد مجموعه‌ای از آثار نقاشی با توجه به خلاقیت‌های فردی خود و با مطالعه و جستجو در آثار اساتید گذشته و معاصر.
- ساماندهی عناصر در ترکیب‌بندی‌های پویا و جستجوهای فنی تازه در نقاشی و همچنین نوآوری در فرم، تکنیک، نماد و نشانه، محتوا و معنا.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰%	-	۵۰%	۳۰%

منابع:

اتینگهاوزن، ریچارد و احسان یارشاطر (۱۳۷۹)، **اوج‌های درخشان هنر ایران**، ترجمه هرمز عبدالهی و رویین پاکباز، آگه، تهران.

اتینگهاوزن، ریچارد، (۱۳۸۴)، **سیر و صور نقاشی ایران**، زیر نظر آرتور ایهام پوپ، انتشارات مولی، تهران.

آزند، یعقوب، (۱۳۸۵)، **مکتب نگارگری اصفهان**، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و فرهنگستان هنر، تهران.

آزند، یعقوب، (۱۳۸۷)، **مکتب نگارگری شیراز**، فرهنگستان هنر، تهران.

آزند، یعقوب، (۱۳۸۷)، **مکتب نگارگری هرات**، فرهنگستان هنر، تهران.

آیت‌اللهی، حبیب‌الله (۱۳۷۷)، **مبانی نظری هنرهای تجسمی**، سمت، تهران.

برند، باربارا، (۱۳۸۳)، **هنر اسلامی**، ترجمه مهناز شایسته‌فر، انتشارات مؤسسه مطالعات هنر اسلامی، تهران.
 بنیون، لارنس، (تابستان ۱۳۸۳)، **روح انسان در هنر آسیایی**، ترجمه محمدحسین آریا (لرستانی)، انتشارات فرهنگستان هنر، تهران.
 بورک‌هات، تیتوس (۱۳۶۵)، **هنر اسلامی، زبان و بیان**، ترجمه مسعود رجب‌نیا، سروش، تهران.
 پادوپولو، الکساندر، **زیبایی‌شناسی هنر اسلامی**، ترجمه حبیب‌اللهی، انتشارات پژوهشگاه هنر اسلامی، تهران.
 پاکباز، رویین، (۱۳۸۵)، **نقاشی ایران (از دیرباز تا امروز)**، انتشارات زرین و سیمین، تهران.
 پوپ، آرتور اِپهام و دیگران، (۱۳۷۸)، **سیر و صور نقاشی ایران**، ترجمه یعقوب آژند، نشر مولی، تهران.
 پوپ، آرتور، (۱۳۸۴)، **شاهکارهای هنر ایران**، ترجمه پرویز ناتل خانلری، انتشارات صفیعلیشاه، تهران.
 تجویدی، اکبر، (۱۳۷۵)، **نگاهی به هنر نقاشی ایران (از آغاز تا قرن دهم هجری)**، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
 حسن، زکی محمد، (۱۳۸۸)، **هنر ایران در روزگار اسلامی**، ترجمه محمدابراهیم اقلیدی، انتشارات صدای معاصر، تهران.
 فلدمن، ادموندبورگ (۱۳۷۸)، **تنوع تجارب تجسمی**، ترجمه پرویز مرزبان، سروش، تهران.
 کپس، جنورگی (۱۳۶۸)، **زبان تصویر**، ترجمه فیروزه مهاجر، سروش، تهران.
 کریمزاده تبریزی، محمدعلی، (۱۳۷۶)، **احوال و آثار نقاشان ایران و برخی از مشاهیر نگارگر هند و عثمانی**، انتشارات مستوفی، تهران.
 کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، **عصر طلایی هنر ایران**، ترجمه حسین افشار، نشر مرکز، تهران.
 کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، **نقاشی ایرانی**، ترجمه مهدی حسینی، انتشارات دانشگاه هنر، تهران.
 کورکیان، ام. و سیکر، ژ. پ، (۱۳۸۷)، **باغهای خیال**، ترجمه پرویز مرزبان، انتشارات فرزانه روز، تهران.
 کونل، ارنست، (۱۳۸۴)، **سیر و صور نقاشی ایران**، زیر نظر آرتور اِپهام پوپ، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات مولی، تهران.
 گرابار، اولگ، (۱۳۸۳)، **مروری بر نگارگری ایران**، ترجمه مهرداد وحدتی دانشمند، نشر فرهنگستان هنر، تهران.
 گری، بازل، (۱۳۸۴)، **نقاشی ایرانی**، ترجمه عربعلی شروه، نشر دنیای نو، تهران.
 گری، بازل، (۲۵۳۵، ۱۳۵۴)، **نگاهی به نگارگری در ایران**، ترجمه فیروز شیروانلو، انتشارات توس، تهران.
 مقدم اشرفی، م، (۱۳۶۷)، **همگامی نقاشی با ادبیات در ایران**، ترجمه رویین پاکباز، انتشارات نگاه، تهران.
 موناری، برونو (۱۳۷۵)، **طراحی و ارتباطات بصری**، ترجمه پاینده شاهنده، سروش، تهران.
 وزیری، علینقی، (۱۳۲۹)، **زیباشناسی در هنر و طبیعت**، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
 ی. آ. پولیا کورا، ز. ای. رحیمورا، (۱۳۸۱)، **نقاشی و ادبیات ایران**، ترجمه زهره فیضی، انتشارات روزنه، تهران.

* استادان در هر دورهٔ درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
 * جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی، ... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی : کارگاه تصویرسازی متون ادبی و مذهبی
عنوان درس به انگلیسی: workshop Literary and religious texts Illustration

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

نوع واحد: ۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی

نوع درس: اصلی

پیشنیاز: کارگاه تخصصی نقاشی ایرانی (۱) و (۲)

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O

هدف درس: آشنایی با فنون و روش‌های تصویرسازی متون ادبی و مذهبی با استفاده از ویژگی‌های نگارگری ایرانی، برای تداوم فرهنگ ایرانی اسلامی در تصویرگری و توجه به ابعاد گوناگون آن از جمله کتاب‌آرایی.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی

نظری:

- آشنایی با ویژگی‌های تصویرسازی متون ادبی، تاریخی و مذهبی در ایران.
- معرفی متون مصور شده شاخص (متون مذهبی، اسطوره‌ای، حماسی، تغزلی و...)
- گفت‌وگوی بینامتنی نوشتار و تصویر در چند متن مصور شاخص.

عملی:

- انجام یک پروژه تصویرسازی در قطعات متعدد با استفاده از تکنیک‌های متنوع.
- مطالعه یک متن ادبی و مذهبی و تصویرگری آن با توجه به اصول و فروع هنرهای تصویری ایران در دوره پیش از اسلام و دوران اسلامی با تاکید بر نگارگری ایرانی؛ و کتاب‌آرایی آن.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۵%	-	-	۷۵%

منابع:

- اتینگهاوزن، ریچارد، (۱۳۸۴)، **سیر و صور نقاشی ایران**، زیر نظر آرتور اپهام پوپ، انتشارات مولی، تهران.
- آژند، یعقوب، (۱۳۸۵)، **مکتب نگارگری اصفهان**، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و فرهنگستان هنر، تهران.
- آژند، یعقوب، (۱۳۸۷)، **مکتب نگارگری شیراز**، فرهنگستان هنر، تهران.
- آژند، یعقوب، (۱۳۸۷)، **مکتب نگارگری هرات**، فرهنگستان هنر، تهران.
- برند، باربارا، (۱۳۸۳)، **هنر اسلامی**، ترجمه مهناز شایسته‌فر، انتشارات مؤسسه مطالعات هنر اسلامی، تهران.
- بورک‌ها، تیتوس (۱۳۶۵)، **هنر اسلامی، زبان و بیان**، ترجمه مسعود رجب‌نیا، سروش، تهران.
- بینیون، ل. ویلکینسون، ج. گری، ب. (۱۳۸۴)، **سیر تاریخ نقاشی ایران**، ترجمه محمد ایرانمنش، انتشارات امیرکبیر، تهران.
- پاپادوپولو، الکساندر، **زیبایی‌شناسی هنر اسلامی**، ترجمه حبیب‌ا... آیت‌اللهی، انتشارات پژوهشگاه هنر اسلامی، تهران.
- پازوکی، شهرام، (۱۳۸۴)، **حکمت هنر و زیبایی در اسلام**، انتشارات فرهنگستان هنر، تهران.
- پاکباز، روبین، (۱۳۸۵)، **نقاشی ایران (از دیرباز تا امروز)**، انتشارات زرین و سیمین، تهران.
- پوپ، آرتور اپهام و دیگران، (۱۳۷۸)، **سیر و صور نقاشی ایران**، ترجمه یعقوب آژند، نشر مولی، تهران.
- پوپ، آرتور، (۱۳۸۴)، **شاهکارهای هنر ایران**، ترجمه پرویز ناتل خانلری، انتشارات صغیعلیشاه، تهران.
- تجویدی، اکبر، (۱۳۷۵)، **نگاهی به هنر نقاشی ایران (از آغاز تا قرن دهم هجری)**، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
- حسن، زکی محمد، (۱۳۸۸)، **هنر ایران در روزگار اسلامی**، ترجمه محمدابراهیم اقلیدی، انتشارات صدای معاصر، تهران.
- دانیس، دونیس (۱۳۷۵)، **مبادی سواد بصری**، ترجمه مسعود سپهر، سروش، تهران.
- فلدمن، ادموندبورگ (۱۳۷۸)، **تنوع تجارب تجسمی**، ترجمه پرویز مرزبان، سروش، تهران.
- کپس، جنورگی (۱۳۶۸)، **زبان تصویر**، ترجمه فیروزه مهاجر، سروش، تهران.
- کنبی، شایلا، (۱۳۸۴)، **رضا عباسی اصلاح گر سرکش**، ترجمه یعقوب آژند، فرهنگستان هنر، تهران.
- کنبی، شایلا، (۱۳۸۷)، **عصر طلایی هنر ایران**، ترجمه حسین افشار، نشر مرکز، تهران.
- کنبی، شایلا، (۱۳۸۷)، **نقاشی ایرانی**، ترجمه مهدی حسینی، انتشارات دانشگاه هنر، تهران.
- کورکیان، ا.م و سیکر، ژ.پ، (۱۳۸۷)، **باغ‌های خیال**، ترجمه پرویز مرزبان، انتشارات فرزانه، تهران.

کونل، ارنست، (۱۳۸۴)، **سنیر و صور نقاشی ایران**، زیر نظر آرتور ایهام پوپ، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات مولی، تهران.

گری، بازل، (۱۳۸۴)، **نقاشی ایرانی**، ترجمه عربعلی شروه، نشر دنیای نو، تهران.
گری، بازل، (۲۵۳۵، ۱۳۵۴)، **نگاهی به نگارگری در ایران**، ترجمه فیروز شیروانلو، انتشارات توس، تهران.
مقدم اشرفی، م. (۱۳۶۷)، **همگامی نقاشی با ادبیات در ایران**، ترجمه رویین پاکباز، انتشارات نگاه، تهران.
موناوی، برونو (۱۳۷۵)، **طراحی و ارتباطات بصری**، ترجمه پاینده شاهنده، سروش، تهران.
واپه، گاستون، (۱۳۶۳)، **هنر اسلام در سده‌های نخستین**، ترجمه رحمان ساروجی، بی‌نا، تهران.
وزیری، علینقی، (۱۳۶۹)، **زیباشناسی در هنر و طبیعت**، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
ی.آ. پولیا کورا، ز. ای. رحیمورا، (۱۳۸۱)، **نقاشی و ادبیات ایران**، ترجمه زهره فیضی، انتشارات روزنه، تهران.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی، ... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: نقد و تحلیل آثار نقاشی نوگرای ایران
عنوان درس به انگلیسی: Review and Analysis of Modern Iranian Painting

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اصلی

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O

هدف درس:

- آشنایی با مبانی، انواع و شیوه‌های متفاوت تجزیه و تحلیل، تفسیر و نقد آثار هنری.
- تجزیه، تحلیل و نقد نمونه آثار منتخب نقاشی معاصر، نوگرا و مدرن هنرمندان ایرانی و غیر ایرانی که در آثار معاصر خود از هنرهای بصری گذشته ایران (پیش از اسلام و دوران اسلامی) بهره گرفته‌اند.
- شناخت بنیان‌های نظری آفرینش در هنرهای بصری و خصوصا نقاشی برای توسعه دانش نظری در تفسیر و تحلیل و تأویل آثار نقاشی.
- تحلیل و نقد نمونه آثار هنری شاخص.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

نظری:

- مروری بر واژه‌شناسی نقد و ضرورت عمل نقد.
- شناخت ماهیت و ساختار و عملکرد آثار هنرهای بصری.
- شناخت عمومی کارکردهای آثار هنری [تجسمی]: زیبایی شناختی و موضوعی.
- بررسی و تحلیل تعامل بصری اثر با محتوا در آثار هنرهای بصری.
- رویکردهای تفسیر و تأویل اثر، انواع نقد و روش‌های خوانش آثار تصویری و نقاشی.
- نقد و تحلیل نظریه‌های بازنمایی، احساسی و عاطفی، و فرانمایی در هنرهای بصری.
- نشانه‌شناسی در نقاشی و سایر هنرهای بصری.
- انواع رویکردهای نقد و تحلیل در مواجهه با آثار نقاشی.
- تجزیه، تحلیل و نقد چند نمونه از آثار برجسته هنری منتخب و شاخص نقاشی معاصر، نوگرا و مدرن هنرمندان ایرانی و غیر ایرانی که در آثار معاصر خود از هنرهای بصری گذشته ایران (پیش از اسلام و دوران اسلامی) بهره گرفته‌اند.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۵%	۱۵%	-----	۷۰%

فهرست منابع:

- ایتینگهاوزن و دیگران (۱۳۷۴). تاریخچه زیبایی‌شناسی و نقد هنر، ترجمه یعقوب آژند، نشر مولی، تهران.
- احمدی، بابک (۱۳۸۴)، حقیقت و زیبایی، نشر مرکز، تهران.
- احمدی، بابک (۱۳۸۸)، ساختار و تأویل متن، نشر مرکز، تهران.
- احمدی، بابک (۱۳۸۷)، ساختار و هرمنوتیک، نشر گام نو، تهران.
- احمدی، بابک (۱۳۷۱)، از نشانه‌های تصویری تا متن، نشر مرکز، تهران.
- اشرفی، م.م. (۱۳۶۷)، همگامی نقاشی با ادبیات، ترجمه رویین پاکباز، انتشارات نگاه، تهران.
- اکو، امبرتو (۱۳۸۹)، نشانه‌شناسی، ترجمه پیروز ایزدی، نشر ثالث، تهران.
- آدامز، لوری (۱۳۸۸)، روش‌شناسی هنر، ترجمه علی معصومی، نشر نظر، تهران.
- آرنه‌ایم، رودلف (۱۳۸۹)، هنر و ادراک بصری، ترجمه مجید اخگر، انتشارات سمت، تهران.
- آیت‌اللهی، حبیب‌الله (۱۳۸۷)، شیوه‌های مختلف نقد هنری، انتشارات سوره مهر، تهران.
- بارت، رولان (۱۳۷۰)، عناصر نشانه‌شناسی، ترجمه مجید محمدی، انتشارات بین‌المللی الهدی، تهران.
- بارت، رولان (۱۳۷۷)، نقد و حقیقت، ترجمه شیرین‌دخت دقیقیان، نشر مرکز، تهران.
- برت، آر.ال (۱۳۷۹)، تخیل، ترجمه مسعود جعفری، نشر مرکز، تهران.
- برجر، جان (۱۳۷۷)، درباره نگریستن، ترجمه فیروز مهاجر، انتشارات آگاه، تهران.
- برونو، موناری (۱۳۷۱)، طراحی و ارتباطات بصری، ترجمه پاینده شاهنده، انتشارات سروش، تهران.
- بلزی، کاترین (۱۳۷۹)، عمل نقد، ترجمه عباس مخبر، نشر قصه، تهران.
- جنسن، چارلز (۱۳۸۴)، تجزیه و تحلیل آثار هنرهای تجسمی، ترجمه بتی آواکیان، سمت، تهران.
- جنورگی، کیس (۱۳۶۸)، زبان تصویر، ترجمه فیروزه مهاجر، انتشارات سروش، تهران.

داندیس، دونیس (۱۳۵۷)، **مبادی سواد بصری**، ترجمه مسعود سپهر، انتشارات سروش، تهران.
 رامین، علی (۱۳۸۹)، **مبانی جامعه‌شناسی هنر**، نشر نی، تهران.
 ری، بتیز (۱۳۷۰)، **زبان نقاشی (فرم و محتوا)**، ترجمه داراب شباهنگ، نشر چکامه، تهران.
 سارتر، ژان پل (۱۳۸۰)، **زیبایی‌شناسی**، ترجمه رضا شیر مرز، ویراسته عطاء... کوپال، ناشر، ویراستار کتاب، تهران.
 سوانه، پیر (۱۳۸۹)، **مبانی زیبایی‌شناسی**، ترجمه محمدرضا ابوالقاسمی، نشر ماهی، تهران.
 شپرد، آن (۱۳۸۳)، **مبانی فلسفه هنر**، ترجمه علی رامین، انتشارات علمی فرهنگی، تهران.
 فروند، دیوید (۱۳۸۰)، **کمپوزیسیون هنری (ترکیب‌بندی)**، ترجمه عزت‌ال... نورپرور، چاپ مزدک، تهران.
 قره‌باغی، علی‌اصغر (۱۳۸۳)، **هنر نقد هنری**، انتشارات سوره مهر، تهران.
 کپس، جنورگی (۱۳۹۲)، **زبان تصویر**، ترجمه فیروزه مهاجر، انتشارات سروش، تهران.
 کوپر، جی.سی (۱۳۸۰)، **فرهنگ مصور نمادهای سنتی**، ترجمه ملیحه کرباسیان، نشر فرشاد، تهران.
 کلایو بل (۱۳۷۸)، **«فرم معنادار»**، ترجمه علی رامین، **نامه هنر**، فصلنامه علمی و پژوهشی دانشگاه هنر، سال دوم، شماره ۵، تهران.
 کنت، کلارک (۱۳۷۵)، **نگرش نگاره‌ها**، ترجمه بهنام خاوران، نشر نی، تهران.
 لولر، رابرت (۱۳۶۸)، **هندسه مقدس**، ترجمه هایده معیری، انتشارات موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، تهران.
 وینوری، لیونلو (۱۳۸۴)، **تاریخ نقد هنر**، ترجمه امیر مدنی، نشر فضا، تهران.
 هاووز، آرنولد (۱۳۸۸)، **فلسفه تاریخ هنر**، ترجمه محمد تقی فرامرزی، انتشارات نگاه، تهران.
 هنفلینگ، اسوالد (۱۳۸۹)، **چیستی هنر**، ترجمه علی رامین، نشر هرمس، تهران.
 هوف، گراهام (۱۳۶۵)، **گفتاری درباره نقد**، ترجمه نسرین پروینی، انتشارات امیرکبیر، تهران.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
 * جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: پایان نامه (پروژه نهایی)
عنوان درس به انگلیسی: Thesis (Final project)

تعداد واحد: ۴

تعداد ساعت: ۱۴۴

نوع واحد: ۲ واحد نظری و ۲ واحد عملی

نوع درس: اصلی

پیشنیاز: گذراندن کلیه دروس

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف درس: سنجش توانایی هنری و علمی و پژوهشی دانشجو در پایان دوره تحصیلی.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری و ۶۴ ساعت عملی

پایان نامه دانشجویان کارشناسی ارشد رشته نقاشی ایرانی بر اساس شیوه آموزش نظری و عملی، لزوماً از دو بخش نظری و عملی تشکیل می‌گردد.

نظری:

- در بخش نظری، دانشجویان موظفند موضوع انتخاب شده را بر اساس آیین نامه مربوطه، پس از موافقت شورای تحصیلات تکمیلی و تایید استاد راهنما، با رعایت اصول و ضوابط تدوین پایان نامه کارشناسی ارشد انجام داده و ارائه نمایند.

عملی:

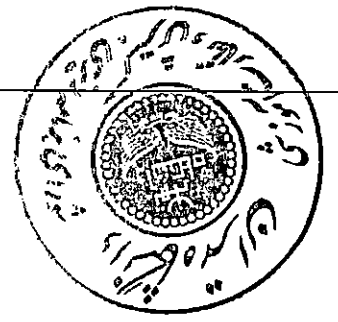
- در بخش عملی، دانشجویان، مجموعه‌ای از آثار بدیع و ارزنده هنری و ترجیحاً متناسب با بخش نظری را زیر نظر استاد راهنما تهیه و در جلسه دفاع از پایان نامه به همراه بخش نظری ارائه نمایند.
- دانشجویان برای ارائه پایان نامه (نظری و عملی) در مجموع یک نیمسال تحصیلی فرصت دارند و لازم است در نیمسال دوم نسبت به ثبت موضوع و تعیین استاد راهنمای خود اقدام نمایند.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه (پایان نامه)
۱۰٪	-	-	۹۰٪

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (ب)

عنوان درس به فارسی: روش تحقیق در هنر
عنوان درس به انگلیسی: Methods of Research on Art

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۲۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد 0 ندارد 0 سفر علمی 0 کارگاه 0 آزمایشگاه 0 سمینار 0
هدف درس: دانشجو در این درس با روش‌شناسی (متدولوژی) تحقیق نظری و عملی در حوزه هنرهای تجسمی آشنا می‌شود. آشنایی دانشجویان با روش‌های تحقیق در هنر و نظام‌های ارجاعی و مستندسازی به منظور آماده‌سازی آنها برای پایان‌نامه‌نویسی و مقاله علمی - پژوهشی، مهم‌ترین هدف این درس است.

سرفصل درس: ۲۲ ساعت نظری

نظری:

- دانشجو در این درس براساس سرفصل‌های زیر روش و شیوه‌های علمی و دانشگاهی تحقیق در حوزه هنرهای تجسمی با تاکید بر نقاشی را به عنوان پیش‌زمینه و آمادگی و تمرین برای تدوین مقالات پژوهشی و پایان‌نامه می‌آموزد.
- بحث در باب روش‌های تحقیق در علوم انسانی و هنر در شرق و غرب و خصلت‌های علمی پژوهشگر.
- تعیین موضوع تحقیق، شناخت زمینه کار پژوهشگر، بررسی شیوه‌های نگرش و جهان‌بینی مرتبط با موضوع تحقیق و اهمیت آن.
- ارزیابی موضوع و ارائه طرح اولیه به منظور شروع تحقیق.
- بحث درباره ویژگی‌های انتخاب موضوع از طرح سؤال تا اهداف و ضرورت‌ها و فرضیه و پیشینه.
- آشنایی با طرح کلی و نقشه پژوهش و بررسی پیش‌فرض‌ها، فرضیه‌ها و اهداف و سوالات مربوط به تحقیق.
- چگونگی انتخاب و روش‌های گردآوری منابع و ماخذ و تهیه فهرست کتاب‌شناسی مربوط به موضوع تحقیق.
- دسته‌بندی منابع بر اساس اهمیت آنها از لحاظ علمی و اعتبار دانشگاهی و روش‌های تخصصی موضوع تحقیق.
- چگونگی فیش‌برداری از منابع و شیوه‌های بهره‌برداری از یادداشت‌ها و نقل‌قول‌ها در پایان‌نامه و پژوهش‌های هنری.
- روش ارائه پیکربندی ساختار اصلی یک مقاله پژوهشی در هنر (چکیده، مقدمه، متن تا نتیجه‌گیری و معرفی فهرست منابع و ماخذ و شیوه‌های ارجاع به منابع و ماخذ و تدوین زیر نویس تصاویری که پژوهش مورد استفاده قرار می‌گیرد).
- بحث درباره روش‌های یادداشت‌برداری و شناخت منابع و غیره.
- بررسی نظام‌های ارجاع‌دهی و مستندسازی مطالب.
- بحث درباره نگارش اعم از نقل قول مستقیم و غیرمستقیم و انواع نگارش و نقطه‌گذاری و غیره.
- آشنایی با بررسی شیوه‌های تحلیل در مباحث نظری هنرهای تجسمی و نتیجه‌گیری و تحلیل‌نهایی موضوع پژوهش.
- چگونگی تنظیم نهایی تدوین پژوهش‌های انجام شده در ساختار یک رساله دانشگاهی و نحوه ارائه آن، شامل شیوه درست نوشتن و ویرایش مطالب، شیوه آرایش و تنظیم مطالب و معرفی شیوه‌های اسنادی به منابع مربوط به موضوع پایان‌نامه.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰%	-	-	۸۰%

منابع:

- اسلید، کارول (۱۳۸۰)، **سبک و شیوه** (مقاله‌های تحقیقی، گزارش و پایان‌نامه‌ها)، ترجمه مهردادخت نظام شهیدی، آگاه، تهران.
- اسلید، کارول (۱۳۸۷)، **سبک و شیوه**، ترجمه مهردادخت نظام شهیدی، آگاه، تهران.
- بارنت، سیلوانت (۱۳۹۱)، **راهنمای تحقیق و نگارش در هنر**، ترجمه بتی آواکیان، سمت، تهران.
- حری، عباس (۱۳۷۱)، **آیین گزارش‌نویسی**، دبیرخانه هیات امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، تهران.
- سمیعی گیلانی، احمد (۱۳۸۱)، **آیین‌نگارش و ویرایش**، سمت، تهران.
- شیوه‌نامه جهان اسلام**، تهران: بنیاد دایره المعارف اسلام، ۱۳۷۵.
- مرادی، نورالله (۱۳۷۲)، **مرجع‌شناسی**، فرهنگ معاصر، تهران.

مورز، کلارس آدولف (۱۳۶۷)، **روش تحقیق**، ترجمه کاظم ایزدی، کیهان، تهران.
نجفی، ابوالحسن (۱۳۷۰)، **غلط نویسیم**، مرکز نشر دانشگاهی، تهران.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: تاریخ تحلیلی نقاشی ایران
عنوان درس به انگلیسی: Analytical history of Persian Painting

تعداد واحد: ۲
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
نوع واحد: ۲ واحد نظری
نوع درس: اختیاری
پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف درس: آشنایی دانشجویان با سیر نقاشی ایران از دیرباز تا امروز، از مهم‌ترین اهداف این درس است. واکاوی مکاتب و جریان‌های هنری ایران در گذر زمان و فرآیندهای مؤثر در آن اعم از علل و عوامل اقتصادی، اجتماعی، مذهبی و سیاسی، از دیگر اهداف درس مذکور می‌باشد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری
نظری:

- تاریخ توصیفی و تحلیلی نقاشی ایران:
- دوران کهن (از کهن‌ترین روزگار تا عصر مغولان).
- دوران میانه (از استیلای مغول [از اواخر سده هفتم هجری] تا عصر صفویان).
- دوران جدید (از سده یازدهم تا سده سیزدهم هجری).
- دوران معاصر (از اواخر قاجار تا امروز).

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۵	%۱۵	%۷۰	-----

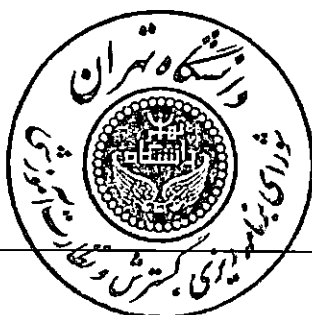
فهرست منابع:

- ابراهیم حسن، زکی (۱۳۸۶)، هنر ایران، ترجمه ابراهیم اقلیدی علم، تهران،
انتینگهاون، ریچارد و احسان یارشاطر (۱۳۷۹)، اوج‌های درخشان هنر ایران، ترجمه هرمز عبدالهی و رویین پاکباز، آگه، تهران.
- انتینگهاون، ریچارد، (۱۳۸۴)، سیر و صور نقاشی ایران، زیر نظر آرتور ایهام پوپ، انتشارات مولی، تهران.
آزند، یعقوب، (۱۳۸۵)، مکتب نگارگری اصفهان، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و فرهنگستان هنر، تهران.
- آزند، یعقوب، (۱۳۸۷)، مکتب نگارگری شیراز، فرهنگستان هنر، تهران.
آزند، یعقوب، (۱۳۸۷)، مکتب نگارگری هرات، فرهنگستان هنر، تهران.
آزند، یعقوب (۱۳۹۲)، نگارگری ایران (پژوهشی در تاریخ نقاشی و نگارگری ایران)، ۲۲ جلد، سمت، تهران.
آیت‌اللهی، حبیب‌الله (۱۳۷۷)، مبانی نظری هنرهای تجسمی، سمت، تهران.
برند، باربارا، (۱۳۸۲)، هنر اسلامی، ترجمه مهناز شایسته‌فر، انتشارات مؤسسه مطالعات هنر اسلامی، تهران.
بنیون، لارنس، (۱۳۸۲)، روح انسان در هنر آسیایی، ترجمه محمدحسین آریا (لرستانی)، انتشارات فرهنگستان هنر، تهران.
- بورکها، تیتوس (۱۳۶۵)، هنر اسلامی، زبان و بیان، ترجمه مسعود رجب‌نیا، سروش، تهران.
پاپادوپولو، الکساندر، زیبایی شناسی هنر اسلامی، ترجمه حبیب‌الله، انتشارات پژوهشگاه هنر اسلامی، تهران.
- پاکباز، رویین، (۱۳۸۵)، نقاشی ایران (از دیرباز تا امروز)، انتشارات زرین و سیمین، تهران.
پرادا، ایدت، رابرت دایسون، چارلز ویلکینسون (۱۳۸۲)، هنر ایران باستان، ترجمه یوسف مجیدزاده، دانشگاه تهران، تهران.
- پوپ، آرتور ایهام و دیگران (۱۳۸۵)، بررسی هنر ایران، ترجمه شماری از مترجمان، ۴ جلد، علمی - فرهنگی، تهران.
پوپ، آرتور ایهام و دیگران، (۱۳۷۸)، سیر و صور نقاشی ایران، ترجمه یعقوب آزند، نشر مولی، تهران.
پوپ، آرتور ایهام، (۱۳۸۴)، شاهکارهای هنر ایران، ترجمه پرویز نائل خانلری، انتشارات صغیعی‌شاه، تهران.
تجویدی، اکبر، (۱۳۷۵)، نگاهی به هنر نقاشی ایران (از آغاز تا قرن دهم هجری)، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
- حسن، زکی محمد، (۱۳۸۸)، هنر ایران در روزگار اسلامی، ترجمه محمدابراهیم اقلیدی، انتشارات هدای معاصر، تهران.
حسینی راد، عبدالمجید (۱۳۸۴)، شاهکارهای نگارگری ایران، موزه هنرهای معاصر، تهران

سودآور، ابوالعلاء (۱۳۸۷)، هنر دربارهای ایران، ترجمه ناهید محمد شمیرانی، کارنگ، تهران.
 فریه، ر. دلیو و دیگران (۱۳۹۱)، هنرهای ایران، ترجمه پرویز مرزبان، فرزانه روز، تهران.
 کریم زاده تبریزی، محمدعلی، (۱۳۷۶)، احوال و آثار نقاشان ایران و برخی از مشاهیر نگارگر هند و عثمانی، انتشارات مستوفی، تهران.
 کنبی، شیلا (۱۳۸۴)، رضا عباسی اصلاحگر سرکش، ترجمه یعقوب آژند، فرهنگستان هنر، تهران.
 کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، عصر طلایی هنر ایران، ترجمه حسین افشار، نشر مرکز، تهران.
 کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، نقاشی ایرانی، ترجمه مهدی حسینی، انتشارات دانشگاه هنر، تهران.
 کورکیان، ا.م و سیکر، ژ.پ، (۱۳۸۷)، باغهای خیال، ترجمه پرویز مرزبان، انتشارات فرزانه روز، تهران.
 کونل، ارنست، (۱۳۸۴)، سیر و صور نقاشی ایران، زیر نظر آرتور اپهام پوپ، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات مولی، تهران.
 گذار، آندره (۱۳۷۶)، آثار ایران، ترجمه ابوالحسن سروقد، ۲ جلد، آستان قدس، تهران.
 گذار، آندره (۱۳۷۷)، هنر ایران، ترجمه بهروز حبیبی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران.
 گرابار، اولگ، (۱۳۸۳)، مروری بر نگارگری ایران، ترجمه مهرداد وحدتی دانشمند، نشر فرهنگستان هنر، تهران.
 گری، بازل، (۱۳۸۴)، نقاشی ایرانی، ترجمه عربعلی شروه، نشر دنیای نو، تهران.
 گری، بازل، (۲۵۳۵، ۱۳۵۴)، نگاهی به نگارگری در ایران، ترجمه فیروز شیروانلو، انتشارات توس، تهران.
 گیرشمن، رومن (۱۳۹۱)، فرهنگ‌های هنری ایران، ترجمه یعقوب آژند، مولی، تهران.
 گیرشمن، رومن (۱۳۹۱)، هنر ایران باستان، ترجمه بهرام فره‌وشی، ۲ جلد، علمی - فرهنگی، تهران.
 گیرشمن، رومن، و دیگران (۱۳۸۰)، ایران باستان، ترجمه یعقوب آژند، مولی، تهران.
 مقدم اشرفی، م. (۱۳۶۷)، همگامی نقاشی با ادبیات در ایران، ترجمه رویین پاکباز، انتشارات نگاه، تهران.
 وزیر، علینقی، (۱۳۲۹)، زیباشناسی در هنر و طبیعت، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
 ی.آ. پولیا کورا، ز. ای. رحیمورا، (۱۳۸۱)، نقاشی و ادبیات ایران، ترجمه زهره فیضی، انتشارات روزنه، تهران.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
 * جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: نقد و بررسی آثار نگارگری
عنوان درس به انگلیسی: Criticism and Analysis of Persian Painting Works

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۲۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف درس: تبیین و درک مفاهیم و شناخت خصوصیات ساختاری نگارگری ایران و تمایزها و مشترکات آن در حوزه‌های مختلف تمدن اسلامی (با تاکید بر مکاتب عثمانی، گورکانیان هند، آسیای مرکزی، شمال آفریقا)

سرفصل درس: ۲۲ ساعت نظری

نظری:

- بررسی فضای خیال‌انگیز و تمثیلی در آثار نگارگری.
- بررسی نور و رنگ و جنبه‌های معنوی و نمادین آن در آثار نگارگری.
- بررسی رابطه نقاشی با منابع مکتوب در ادبیات فارسی.
- بررسی جنبه‌های تزئینی در شاهکارهای نگارگری ایران و سایر مکاتب نگارگری.
- بررسی کتیبه‌ها و خطوط نوشتاری و ترسیمی در آثار اساتید نگارگری.
- بررسی طراحی پیکره و عناصر طبیعت در نگاره‌های ایرانی و سایر مکاتب نگارگری.
- بررسی رابطه معماری و جلوه‌های طبیعت در آثار نگارگری ایران و سایر مکاتب نگارگری.
- بررسی جلوه‌های نمادین و معنوی نگارگری ایران.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪	-	۴۰٪	۴۰٪

منابع:

اتینگها وزن، ریچارد و احسان یارشاطر (۱۳۷۹)، **اوج های درخشان هنر ایران**، ترجمه هرمز عبدالمهی و رویین پاکباز، آگه، تهران.
پاکباز، رویین (۱۳۸۰)، **نقاشی ایران از دیر باز تا امروز**، سیمین و زرین، تهران.
پوپ، آرتور اپهام (۱۳۷۸)، **سیر و صور نقاشی ایران**، ترجمه یعقوب آژند، مولی، تهران.
تجویدی، اکبر، (۱۳۷۵)، **نگاهی به هنر نقاشی ایران (از آغاز تا قرن دهم هجری)**، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
حسینی راد، عبدالمجید و دیگران (۱۳۸۴)، **شاهکارهای نگارگری ایران**، موزه هنرهای معاصر، تهران.
سودآور، ابوالعلاء (۱۳۸۰)، **هنر دربارهای ایران**، ترجمه ناهید محمدشمیران، کانتگ، تهران.
کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، **عصر طلایی هنر ایران**، ترجمه حسین افشار، نشر مرکز، تهران.
گرابار، اولگ، (۱۳۸۳)، **مروری بر نگارگری ایران**، ترجمه مهرداد وحدتی دانشمند، نشر فرهنگستان هنر، تهران.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: کارگاه طراحی پیشرفته
عنوان درس به انگلیسی: Advanced Drawing Studio

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

نوع واحد: ۱ واحد نظری و ۱ واحد عملی

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد ۰ ندارد ۰ سفر علمی ۰ کارگاه ۰ آزمایشگاه ۰ سمینار ۰
هدف درس: کسب مهارت طراحی بر مبنای اصول و مبانی آثار نگارگری و نقوش سنتی در جهت ایجاد آثار خلاقانه.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی

نظری:

- در این درس توجه به اصول بنیادین طراحی - جستجوی انواع خطوط و ترسیم بافت‌های مختلف - در آثار نگارگری و نقوش سنتی و استفاده خلاقانه از آن‌ها در جهت خلق آثار نوگرا مد نظر است.

عملی:

- آنچه در این کارگاه به‌عنوان سرفصل مورد مطالعه قرار می‌گیرد عبارتند از:
- آشنایی با مبانی و ساختار طراحی نگارگری از طریق مشق نظری.
- نحوه به‌کارگیری خط در طراحی از انسان، حیوان، گیاه، جمادات و نقوش سنتی.
- چگونگی بهره‌گیری از بافت و تنوع آن در نگاره‌های ایرانی با توجه به موضوع.
- شناخت ساختار طراحی اندام در پیکره‌های انسانی و حیوانی در آثار نگارگری.
- آشنایی با ساختار طراحی موجودات غریب (اژدها، سیمرغ، دیو و...)
- آشنایی با اصول ترکیب‌بندی نگارگری در اجرای طرح‌های مستقل و ترکیبی.
- سازماندهی خلاقانه عناصر تصویری نگارگری در ترکیب‌بندی‌های نوگرا.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰٪	-	۵۰٪	۳۰٪

منابع:

- انتینگاوزن، ریچارد و احسان یارشاطر (۱۳۷۹)، **اوج‌های درخشان هنر ایران**، ترجمه هرمز عبدالهی و رویین پاکباز، آگه، تهران.
- انتینگاوزن، ریچارد، (۱۳۸۴)، **سیر و صور نقاشی ایران**، زیر نظر آرتور ایهام پوپ، انتشارات مولی، تهران.
- آزند، یعقوب، (۱۳۸۵)، **مکتب نگارگری اصفهان**، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و فرهنگستان هنر، تهران.
- آزند، یعقوب، (۱۳۸۷)، **مکتب نگارگری شیراز**، فرهنگستان هنر، تهران.
- آزند، یعقوب، (۱۳۸۷)، **مکتب نگارگری هرات**، فرهنگستان هنر، تهران.
- آیت‌اللهی، حبیب‌الله (۱۳۷۷)، **مبانی نظری هنرهای تجسمی**، سمت، تهران.
- برند، باربارا، (۱۳۸۳)، **هنر اسلامی**، ترجمه مهناز شایسته‌فر، انتشارات مؤسسه مطالعات هنر اسلامی، تهران.
- بنیون، لارنس، (۱۳۸۳)، **روح انسان در هنر آسیایی**، ترجمه محمدحسین آریا (لرستانی)، انتشارات فرهنگستان هنر، تهران.
- بورک‌هات، تیتوس (۱۳۶۵)، **هنر اسلامی، زبان و بیان**، ترجمه مسعود رجب‌نیا، سروش، تهران.
- پاپادوپولو، الکساندر، **زیبایی شناسی هنر اسلامی**، ترجمه حبیب‌الله... آیت‌اللهی، انتشارات پژوهشگاه هنر اسلامی، تهران.
- پاکباز، رویین، (۱۳۸۵)، **نقاشی ایران (از دیرباز تا امروز)**، انتشارات زرین و سیمین، تهران.
- پوپ، آرتور ایهام و دیگران، (۱۳۷۸)، **سیر و صور نقاشی ایران**، ترجمه یعقوب آزند، نشر مولی، تهران.
- پوپ، آرتور، (۱۳۸۴)، **شاهکارهای هنر ایران**، ترجمه پرویز نائل خانلری، انتشارات صفیعلیشاه، تهران.
- تجویدی، اکبر، (۱۳۷۵)، **نگاهی به هنر نقاشی ایران (از آغاز تا قرن دهم هجری)**، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
- حسن، زکی محمد، (۱۳۸۸)، **هنر ایران در روزگار اسلامی**، ترجمه محمدابراهیم اقلیدی، انتشارات صدای معاصر، تهران.
- حسینی راد، عبدالمجید (۱۳۸۴)، **شاهکارهای نگارگری ایران**، موزه هنرهای معاصر، تهران.
- خزایی، محمد (۱۳۶۸)، **کیمیای نقش**، حوزه هنری، تهران.

فلمن، ادموندبورگ (۱۳۷۸)، **تنوع تجارب تجسمی**، ترجمه پرویز مرزبان، سروش، تهران.
 کپس، جنورگی (۱۳۶۸)، **زبان تصویر**، ترجمه فیروزه مهاجر، سروش، تهران.
 کریمزاده تبریزی، محمدعلی، (۱۳۷۶)، **احوال و آثار نقاشان ایران و برخی از مشاهیر نگارگر هند و عثمانی**، انتشارات مستوفی، تهران.
 کنبی، شیلا (۱۳۸۴)، **رضا عباسی اصلاحگر سرکش**، ترجمه یعقوب آژند، فرهنگستان هنر، تهران.
 کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، **عصر طلایی هنر ایران**، ترجمه حسین افشار، نشر مرکز، تهران.
 کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، **نقاشی ایرانی**، ترجمه مهدی حسینی، انتشارات دانشگاه هنر، تهران.
 کورکیان، ا.م و سیکر، ژ.پ، (۱۳۸۷)، **باغ‌های خیال**، ترجمه پرویز مرزبان، انتشارات فرزاد روز، تهران.
 کونل، ارنست، (۱۳۸۴)، **سیر و صور نقاشی ایران**، زیر نظر آرتور ایهام پوپ، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات مولی، تهران.
 گرابار، اولگ، (۱۳۸۳)، **مروری بر نگارگری ایران**، ترجمه مهرداد وحدتی دانشمند، نشر فرهنگستان هنر، تهران.
 گری، بزل، (۱۳۸۴)، **نقاشی ایرانی**، ترجمه عربعلی شروه، نشر دنیای نو، تهران.
 گری، بزل، (۲۵۲۵، ۱۳۵۴)، **نگاهی به نگارگری در ایران**، ترجمه فیروز شیروانلو، انتشارات توس، تهران.
 مقدم اشرفی، م، (۱۳۶۷)، **همگامی نقاشی با ادبیات در ایران**، ترجمه رویین پاکباز، انتشارات نگاه، تهران.
 وزیر، علینقی، (۱۳۳۹)، **زیباشناسی در هنر و طبیعت**، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
 ی.آ. پولیا کورا، ز. ای. رحیمورا، (۱۳۸۱)، **نقاشی و ادبیات ایران**، ترجمه زهره فیضی، انتشارات روزنه، تهران.

Behari, Ebadollah (۱۹۹۶), **Bihzad**, I.B.Tauris publishers London, New York.
 DIMAND, M.S.(۱۹۸۵), **A HAND BOOK OF MOHAMMADIAN Art**, METROPOLITAN MUSEUM OF ART, NEW YORK.
 CANBY, SHEILA.R.(۱۹۹۰), **Persian master**, Marg Publications.
 Rabinson, B.W.(۱۹۷۶), **Persian painting in The Indian office Library**, Parke Becents.
 Soundavar, Abolala (۱۹۹۲), **Art of the Persian Courts**, Rizzoli.
 SWIETOCHOWSKI, MARIE LUKENS & SUSSAN BABAIE (۱۹۸۹), **Persian deawing**, METROPOLIT MUSEUM OF ART, NEW YOEK.
 Talbot Rice, Divid (۱۹۷۱), **Islamic Painting**, Edinburgh University.
 W.L., Thomas & Glenn Q.D. Lowry (۱۹۸۹), **Timur and the Princely vision**, Washington D.C., Smithsonian, Gary Welch.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
 * جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی، ... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: پژوهش در نسبت دین و هنر
عنوان درس به انگلیسی: Research on the relationship between religion and art

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۳ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O

هدف درس: هدف اصلی این درس، شناخت نسبت و مناسبات میان هنر و دین، و بررسی تعامل و تقابل میان آنها در دوره‌های مختلف تاریخی است.

سرفصل درس: ۳۳ ساعت نظری

نظری:

- بررسی بازتاب موضوعات و مفاهیم دینی در آثار هنری تا پیش از دوران مدرن.
- بررسی بازتاب موضوعات و مفاهیم دینی در آثار هنری در دوران مدرن.
- بررسی بازتاب موضوعات و مفاهیم دینی در آثار هنری در دوران پسا مدرن.
- بررسی تطبیقی موضوعات مشترک دینی در آثار هنرمندان مختلف.
- بررسی زبان و ساختار مشترک در آثار هنری پیروان ادیان مختلف.
- بررسی نمونه‌هایی از آثار و تحولات هنری در غرب بر اساس زیرساخت‌های اعتقادی و متون دینی.
- بررسی نمونه‌هایی از آثار و تحولات هنری در شرق بر اساس زیرساخت‌های اعتقادی و متون دینی.
- مطالعه تطبیقی نظرگاه‌های مشترک و متفاوت نظریه پردازان هنر دینی.
- مطالعه نقش دین در ابداعات هنری دوران معاصر.
- بررسی و تحلیل آثار برجسته هنری با موضوعات دینی، شبه دینی و ضد دینی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۵	%۱۵	.....	%۷۰

فهرست منابع:

- اسپریتو، کونز، گابریلی، اتینگهاوزن، نیولی، واندریر، نیکولاس، آسونتو، جنتیلی، پلب (۱۳۸۸). تاریخچه زیبایی‌شناسی و نقد هنر، ترجمه و تدوین یعقوب آژند، انتشارات مولی، تهران.
- استالا براس، جولیان (۱۳۸۹)، هنر معاصر پس از جنگ سرد، ترجمه بهرنگ پور حسینی، نشر چشمه، تهران.
- اسطوره و رمز، [گروه نویسندگان]، ترجمه جلال ستاری، انتشارات سروش، تهران، (۱۳۹۰).
- اعوانی، غلامرضا (۱۳۷۵)، حکمت و هنر معنوی [مجموعه مقالات، در سه بخش: دین، فلسفه، هنر دینی]، انتشارات گروس، تهران.
- امیر شیخ نوری، محمد (۱۳۷۲)، صهیونیزم و نقد تاریخ‌نگاری معاصر غرب، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران.
- آدامز، لوری (۱۳۸۸)، روش‌شناسی هنر، ترجمه علی معصومی، چاپ و نشر نظر، تهران.
- آلن، گراهام (۱۳۸۵)، بینامتنیت، ترجمه پیام یزدانجو، نشر مرکز، تهران.
- آوینی، سید مرتضی (۱۳۷۸)، فردایی دیگر، نشر ساقی، تهران.
- آوینی، سید مرتضی (۱۳۸۷)، انفطار صورت، نشر ساقی، تهران.
- آوینی، سید مرتضی (۱۳۷۷)، توسعه و مبانی تمدن غرب، نشر ساقی، تهران.
- آیت‌اللهی، حبیب‌الله (۱۳۸۸)، نگره هنر انقلاب اسلامی، موسسه چاپ و نشر عروج، تهران.
- آیت‌اللهی، حبیب‌الله (۱۳۸۷)، شیوه‌های مختلف نقد هنری، انتشارات سوره مهر، تهران.
- باقریان موحد، سیدرضا (۱۳۸۷)، نگاهی به آثار و اندیشه‌های پائولو کوئیلو، دفتر عقل، قم.
- بورکهارت، تیتوس (۱۳۶۹)، هنر مقدس (اصول و روش‌ها)، ترجمه جلال ستاری، انتشارات سروش، تهران.
- بورکهارت، تیتوس (۱۳۶۵)، هنر اسلامی، زبان و بیان، ترجمه مسعود رجب‌نیا، انتشارات سروش، تهران.
- بلخاری قهی، حسن (۱۳۹۳)، در باب نظریه محاکات (نظریه هنر در فلسفه یونانی و حکمت اسلامی)، انتشارات سروش، تهران.
- هرمس، تهران.
- بلخاری قهی، حسن (۱۳۹۰)، فلسفه هنر اسلامی، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.

بلخاری قهی، حسن (۱۳۹۰)، **میانی عرفانی هنر و معماری اسلامی**، نشر سوره مهر، تهران.
بلخاری قهی، حسن (۱۳۹۴)، **نظریه تجلی (در تبیین شمایل‌گریزی هنر اسلامی و شمایل‌گرایی مسیحیت و هندوئیسم)**، نشر دفتر فرهنگ اسلامی، تهران.
بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۸)، **هندسه خیال و زیبایی (حکمت هنر و زیبایی نزد اخوان الصفا)**، نشر فرهنگستان هنر، تهران.

بهار، مهرداد (۱۳۸۴)، **ادیان آسیایی**، نشر چشمه، تهران.
بهشتی، احمد (۱۳۸۶)، **فلسفه دین**، موسسه بوستان کتاب، تهران.
بی. ناس، جان (۱۳۷۰)، **تاریخ جامع ادیان**، ترجمه علی اصغر حکمت، انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، تهران.
پازوکی، شهرام (۱۳۷۰)، **حکمت هنر و زیبایی در اسلام**، فرهنگستان هنر، تهران.
پاسنو، دایانا (۱۳۷۱)، **فمنیسم، راه یا بی‌راه**، ترجمه محمدرضا مجیدی، دفتر نشر معارف، تهران.
تالوت رایس، دیوید (۱۳۸۶)، **هنر اسلامی**، ترجمه ماه‌ملک بهار، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.
تغاسیر قرآن، [از جمله: **تفسیر المیزان**]، علامه سید محمد حسین طباطبایی، بنیاد علمی و فکری علامه طباطبایی].
تورن، آلن (۱۳۸۵)، **نقد مدرنیته**، ترجمه سیدمرتضی مردی‌بها، انتشارات گام نو، تهران.
توفیقی، حسین (۱۳۸۵)، **آشنایی با ادیان بزرگ**، انتشارات سمت و موسسه فرهنگی طه و مرکز جهانی علوم اسلامی، تهران.

تولستوی، لئون (۱۳۸۸)، **هنر چیست؟**، ترجمه کاوه دهگان، انتشارات امیرکبیر، تهران.
جعفری، محمدتقی (۱۳۸۶)، **فلسفه دین**، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران.
جوادی‌آملی، آیت الله عبدالله (۱۳۶۳)، **مبدا و معاد**، انتشارات الزهراء، تهران.
جوادی‌آملی، آیت الله عبدالله (۱۳۸۷)، **دین‌شناسی**، تحقیق و تنظیم: محمدرضا مصطفی‌پور، مرکز نشر اسراء، تهران.
حداد عادل، غلامعلی (۱۳۸۴)، **فرهنگ برهنگی و برهنگی فرهنگی**، انتشارات سروش، تهران.
خلیلیان، سید خلیل (۱۳۸۱)، **پژوهش موضوعی در قرآن مجید**، انتشارات فرجام، تهران.
داعی نژاد، سید محمد علی (۱۳۸۷)، **دین در جهان معاصر**، انتشارات کانون اندیشه جوان، تهران.
داوری اردکانی، رضا (۱۳۹۳)، **هنر و حقیقت [به ضمیمه ویتگنشتاین متفکر زبان]**، نشر رستا، تهران.
دورانت، ویل (۱۳۷۶)، **تاریخ تمدن [جلد ۱۱]**، ترجمه گروه مترجمان، سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، تهران.
دومزون روز، ایزابل (۱۳۸۹)، **هنر معاصر**، ترجمه جمال عرب زاده، انتشارات دانشگاه هنر، تهران.
رشاد، علی‌اکبر (۱۳۸۵)، **دانشنامه امام علی (ع)**، ج ۱، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران.
زرشناس، شهریار (۱۳۸۶)، **نیهیلیسم**، انتشارات کانون اندیشه جوان، تهران.
سیر تفکر جدید در جهان و ایران، واحد مطالعات و تحقیقات تاریخی و فرهنگی، هلال، تهران.
شاهاک، اسرائیل (۱۳۷۸)، **تاریخ یهود، آیین یهود (سابقه سه هزار ساله)**، ترجمه رضا آستانه پرست، نشر قطره، تهران.
شایگان، داریوش (۱۳۸۲)، **آسیا در برابر غرب**، انتشارات امیرکبیر، تهران.
شریعتی، علی (۱۳۷۹)، **هنر**، انتشارات چاپخش، تهران.

طهرانی، سیدمحمدحسین (۱۴۰۱ق. ۱۴۰۷ق)، **معاد شناسی [جلد ۱۰]**، قم، انتشارات حکمت/ مشهد، انتشارات نور ملکو، قرآن/ مشهد، انتشارات علامه طباطبایی، مشهد.

فایول، روزه (۱۳۷۴)، **نقد ادبی در فرانسه از قرن شانزدهم تا عصر حاضر**، ترجمه علی‌اصغر سیدیعقوبی، بخش نخست، انتشارات دانشگاه تبریز، تبریز.

فریلند، سینتیا (۱۳۸۳)، **اما آیا این هنر است**، ترجمه کامران سپهران، نشر مرکز، تهران.
فعالی، محمدتقی (۱۳۸۸)، **نگرشی بر آراء و اندیشه های پائولو کولتو، سازمان ملی جوانان**، تهران.
قره‌باغی، علی‌اصغر (۱۳۸۸)، **هنر نقد هنری**، انتشارات سوره مهر، تهران.
کاسپیت، دانالد (۱۳۹۰)، **پایان هنر**، ترجمه محمدرضا جودت، انتشارات آرمانشهر، تهران.
کالینیکوس، آکس (۱۳۸۲)، **نقد پست مدرنیسم**، ترجمه اعظم فرهادی، نیکا، مشهد.
کراملین، رزماری (۱۳۸۶)، **فراسوی ایمان، هنر مدرن و تخیل مذهبی**، ترجمه مصطفی اسلامی، انتشارات فرهنگستان هنر، تهران.

کرین، هانری (۱۳۷۷)، **انسان نورانی در تصوف ایرانی**، ترجمه فرامرز جواهری‌نیا، نشر آموزگار خرد، شیراز.
گنون، رنه (۱۳۶۵)، **سیطره کمیت و علائم آخرالزمان**، ترجمه علی محمد کاردان، مرکز نشر دانشگاهی، تهران.
گورین، ویلفرد، ال و لیب، ارل جی و مورگان، لی و ویلینگهام، جان، آر (۱۳۷۰)، **راهنمای رویکردهای نقد ادبی**، ترجمه زهرا میهن‌خواه، انتشارات اطلاعات، تهران.

گیتر، جوزف (۱۳۸۷)، **سرگذشت دین‌های بزرگ جهان**، ترجمه ایرج پزشک‌نیا، انتشارات جامی، تهران.
لوسی اسمیت، ادوارد (۱۳۸۰)، **مفاهیم و رویکردها در آخرین جنبش‌های هنری قرن بیستم**، ترجمه علیرضا سمیع‌آذر، نشر نظر، تهران.

لینتن، نوربرت (۱۳۹۲)، **هنر مدرن**، ترجمه علی رامین، نشر نی، تهران.
میانی نظری هنر از دیدگاه شهید سید مرتضی آوینی، گروه مطالعات فرهنگی و هنری شهید آوینی، موسسه انتشارات نبوی، قم.

مددپور، محمد (۱۳۸۷)، **آشنایی با آرای متفکران درباره هنر/ هنر و زیبایی نزد متفکران مسیحی و مسلمان**، انتشارات سوره مهر، تهران.

مددپور، محمد (۱۳۷۲)، **تجدد و دین‌زدایی در فرهنگ و هنر منورالفکری ایران**، مرکز چاپ و نشر دانشگاه شهید بهشتی، تهران.
مددپور، محمد (۱۳۸۸)، **حقیقت و هنر دینی**، انتشارات سوره مهر، تهران.
مددپور، محمد (۱۳۸۴)، **حکمت انسی و زیبایی‌شناسی عرفانی هنر اسلامی**، انتشارات سوره مهر، تهران.
مددپور، محمد (۱۳۷۴)، **حکمت معنوی و ساحت هنر**، دفتر مطالعات دینی هنر، تهران.

مددپور، محمد (۱۳۸۳)، **دین و سینما**، انتشارات سوره مهر، تهران.
مطهری (الهامی)، مجتبی (۱۳۸۵)، **هنر قدسی**، انتشارات اطلاعات، تهران.
مطهری، مرتضی (۱۳۶۹)، **اهتزاز روح** (مباحثی در زمینه زیباشناسی و هنر)، به کوشش علی تاجدینی، حوزه هنری، تهران.
معتمدی، احمد رضا (۱۳۶۸)، **میانی هنر موعود**، انتشارات برگ، تهران.
منسکی، ورنر و دیگران (۱۳۷۸)، **اخلاق در شش دین جهان**، ترجمه محمد حسین وقار، اطلاعات، تهران.
ناس، جان پی (۱۳۷۰)، **تاریخ جامع ادیان**، ترجمه علی اصغر حکمت، انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، تهران.
نصر، سیدحسین (۱۳۷۵)، **هنر و معنویت اسلامی**، ترجمه رحیم قاسمیان، انتشارات سوره، تهران.
ولک، رنه (۱۳۷۷)، **تاریخ نقد جدید**، ترجمه سعید ارباب شیرانی، ۹ ج، انتشارات نیلوفر، تهران.
هلت، ادوارد (۱۳۸۴)، **داستایوسکی، جدال شک و ایمان**، ترجمه خشایار دیهیمی، طرح نو، تهران.
هوشنگی، لیلا، و دیگران (۱۳۸۶)، **درباره یهود** (جستارهایی در باب بنی اسرائیل، تورات و تلمود)، نشر کتاب مرجع، تهران.
هولم، جین و جان بوکر (۱۳۸۴)، **زن در ادیان بزرگ جهان**، ترجمه علی غفاری، شرکت چاپ و نشر بین الملل، تهران.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: نقوش و نمادها در هنر ایران
عنوان درس به انگلیسی: Motifs and Symbols in Iranian Art

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O

هدف درس:

- آشنایی با فلسفه نمادپردازی در هنر.
- آشنایی با انواع نمادها (ارجاعی، شمایی و نمادین) و اصول نشانه‌شناسی در هنر.
- آشنایی با مبانی نمادپردازی در هنرهای ایرانی-اسلامی.
- آشنایی با تاریخ نمادها در هنر ایران در دوره پیشا اسلام و در دوران اسلامی.
- مطالعه انواع نمادها در هنر ایران و تجلیات مختلف آنها.
- مطالعه شیوه‌های ظهور و به روز نمادهای تاریخی هنرهای ایرانی-اسلامی.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

نظری:

- تحلیل مهم‌ترین نمادها در هنر ایران.
- تحلیل مهم‌ترین نمادهای اسلامی بر مبنای آیات قرآن و روایات.
- تحلیل نقوش و نمادها در صورت‌های مختلف هنرهای ایرانی-اسلامی (خوشنویسی، تزئینات معماری، نگارگری و هنرهای صناعی).
- مطالعه وجه رمزی نمادها در هنر ایران و هنر و حکمت اسلامی.
- مطالعه تطبیقی نمادها در انواع هنرهای ایرانی-اسلامی.
- بررسی تأثیر نقوش و نمادهای ایرانی-اسلامی در هنر جهان.
- بررسی شیوه‌های به کارگیری نقوش و نمادهای ایرانی-اسلامی در هنر معاصر.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	۱۰٪	۸۰٪	.....

فهرست منابع:

آئینگاوزن، ریچارد و احسان یارشاطر (۱۳۷۹). **اوج‌های درخشان هنر ایران**. ترجمه هرمز عبدالمهی و رویین پاکباز، آگه، تهران.

آئینگاوزن، ریچارد، (۱۳۸۴). **سیر و صور نقاشی ایران**. زیر نظر آرتور ایهام پوپ، انتشارات مولی، تهران.

آیت‌اللهی، حبیب‌الله (۱۳۷۷). **مبانی نظری هنرهای تجسمی**. سمت، تهران.

برند، باریبار، (۱۳۸۲). **هنر اسلامی**. ترجمه مهناز شایسته‌فر، انتشارات مؤسسه مطالعات هنر اسلامی، تهران.

بلخاری‌فهی، حسن (۱۳۸۸). **هندسه خیال و زیبایی**. فرهنگستان هنر، تهران.

بنیون، لارنس، (۱۳۸۲). **روح انسان در هنر آسیایی**. ترجمه محمدحسین آریا (لرستانی)، انتشارات فرهنگستان هنر، تهران.

البهنسی، عقیف (۱۳۹۴). **هنر اسلامی**. ترجمه محمود پوراآقاسی، سوره، تهران.

بورکهارت، تیتوس (۱۳۹۴). **هنر اسلامی زبان و بیان**. ترجمه مسعود رجب‌نیا، سروش، تهران.

پاپادوپولو، الکساندر، **زیبایی‌شناسی هنر اسلامی**. ترجمه حبیب‌اللهی، انتشارات پژوهشگاه هنر اسلامی، تهران.

پاکباز، رویین، (۱۳۸۵). **نقاشی ایران (از دیرباز تا امروز)**. انتشارات زرین و سیمین، تهران.

پوپ، آرتور ایهام و دیگران، (۱۳۷۸). **سیر و صور نقاشی ایران**. ترجمه یعقوب آژند، نشر مولی، تهران.

پوپ، آرتور، (۱۳۸۴). **شاهکارهای هنر ایران**. ترجمه پرویز نائل خانلری، انتشارات صفیعلیشاه، تهران.

تجویدی، اکبر، (۱۳۷۵). **نگاهی به هنر نقاشی ایران (از آغاز تا قرن دهم هجری)**. سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.

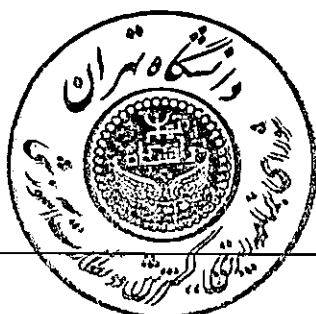
حسن، زکی محمد، (۱۳۸۸). **هنر ایران در روزگار اسلامی**. ترجمه محمدابراهیم اقلیدی، انتشارات صدای معاصر، تهران.

حسینی راد، عبدالمجید (۱۳۸۴)، شاهکارهای نگارگری ایران، موزه هنرهای معاصر، تهران.
 خزایی، محمد (۱۳۶۸)، کیمیای نقش، حوزه هنری، تهران.
 کریچلو، کیت (۱۳۸۹)، تحلیل کیهان‌شناختی نقوش اسلامی، انتشارات حکمت، تهران.
 کریم زاده تیریزی، محمد علی، (۱۳۷۶)، احوال و آثار نقاشان ایران و برخی از مشاهیر نگارگر هند و عثمانی، انتشارات مستوفی، تهران.
 کنبی، شیلا (۱۳۸۴)، رضا عباسی اصلاح‌گر سرکش، ترجمه یعقوب آژند، فرهنگستان هنر، تهران.
 کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، عصر طلایی هنر ایران، ترجمه حسین افشار، نشر مرکز، تهران.
 کنبی، شیلا، (۱۳۸۷)، نقاشی ایرانی، ترجمه مهدی حسینی، انتشارات دانشگاه هنر، تهران.
 کورکیان، ا.م و سیکر، ژ.پ، (۱۳۸۷)، باغ‌های خیال، ترجمه پرویز مرزبان، انتشارات فرزانه روز، تهران.
 کونل، ارنست، (۱۳۸۴)، سیر و صور نقاشی ایران، زیر نظر آرتور اِپهام پوپ، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات مولی، تهران.
 گرابار، اولگ، (۱۳۸۳)، مروری بر نگارگری ایران، ترجمه مهرداد وحدتی دانشمند، نشر فرهنگستان هنر، تهران.
 گری، بازل، (۱۳۸۴)، نقاشی ایرانی، ترجمه عربعلی شروه، نشر دنیای نو، تهران.
 گری، بازل، (۲۰۳۵، ۱۳۵۴)، نگاهی به نگارگری در ایران، ترجمه فیروز شیروانلو، انتشارات توس، تهران.
 لیمن، اولیور (۱۳۹۴)، درآمدی بر زیباشناسی اسلامی، ترجمه محمدرضا ابوالقاسمی، تهران: نشر ماهی، تهران.
 مقدم اشرفی، م، (۱۳۶۷)، همگامی نقاشی با ادبیات در ایران، ترجمه رویین پاکباز، انتشارات نگاه، تهران.
 نصر، سیدحسین (۱۳۷۷)، هنر مقدس، ترجمه جلال ستاری، سروش، تهران.
 نصر، سیدحسین (۱۳۹۰)، هنر و معنویت اسلامی، ترجمه رحیم قاسمیان، انتشارات حکمت، تهران.
 ی.آ. پولیا کورا، ز. ای. رحیمورا، (۱۳۸۱)، نقاشی و ادبیات ایران، ترجمه زهره فیضی، انتشارات روزنه، تهران.

Bierman, Irene A., *The Experience of Islamic Art on the Margins of Islam*-Ithaca Press, ۲۰۰۵.
 Broug, Eric, *Islamic Geometric Patterns*, Thames & Hudson, ۲۰۰۸.
Facts and Artefacts Art in the Islamic World, ed. Annette Hägedorn, Avinoam Shalem, ۲۰۰۷.
Islamic Art and Visual Culture, ed. Fairchild Ruggles, Wiley-Blackwell, ۲۰۱۱.
The shaping of Persian art: Collections and interpretations of the art of Islam, ed. Yuka Kadoi, Ivan Szanto, Cambridge Scholars Publishing, ۲۰۱۲.

* استادان در هر دورهٔ درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
 * جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: پژوهش در نقاشی معاصر ایران
عنوان درس به انگلیسی: Research in Contemporary Iranian Painting

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۲۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف درس: شناخت تحولات سبکی، ساختاری و محتوایی نقاشی معاصر ایران از آغاز سده چهاردهم هجری-شمسی تاکنون.

سرفصل درس: ۲۲ ساعت نظری

نظری:

- بررسی گرایش‌های سبکی در نقاشی معاصر ایران.
- بررسی گرایش‌ها، جریان‌ها و گروه‌های فعال در عرصه‌های گوناگون نقاشی معاصر ایران.
- بررسی دلایل و روند گرایش‌ها و جریان‌های سنت‌گرا در عرصه نقاشی معاصر ایران.
- بررسی و تحلیل تاثیر تحولات فکری، سیاسی، دینی و ایدئولوژیکی در نقاشی معاصر ایران.
- بررسی و تحلیل دگرگونی‌ها و رویدادهای اجتماعی و بازتاب آنها در نقاشی معاصر ایران.
- بررسی و تحلیل تاثیر تحولات علمی و تکنولوژیکی در نقاشی معاصر ایران.
- بررسی تحولات ساختاری و محتوایی نقاشی معاصر ایران.
- بررسی آثار و احوال نقاشان شاخص و تاثیرگذار در نقاشی معاصر ایران.
- بررسی جایگاه نهادهای هنری (موزه، دانشگاه، گالری، مطبوعات، جشنواره‌ها، و...) در تحولات گوناگون نقاشی معاصر ایران.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰%	۳۰%	۴۰%	۲۰%

منابع:

- احمدی، بابک (۱۳۹۶)، *حقیقت و زیبایی*، چاپ سی وسوم، نشر مرکز، تهران.
- پاکباز، رویین (۱۳۸۶)، *نقاشی ایران از دیرباز تا امروز*، چاپ ششم، نشر زرین و سیمین، تهران.
- پاکباز، رویین (۱۳۸۹)، *در جستجوی زبان نو*، چاپ پنجم، انتشارات نگاه نو، تهران.
- پاکباز، رویین (۱۳۹۵)، *دایرةالمعارف هنر*، چاپ پانزدهم، فرهنگ معاصر، تهران.
- پاکباز، رویین (۱۳۸۵)، *نقاشی ایران (از دیرباز تا امروز)*، انتشارات زرین و سیمین، تهران.
- رید، هریبرت (۱۹۶۶)، *فلسفه هنر معاصر*، ترجمه محمدتقی فرامرزی، ۱۳۸۷، چاپ سوم، موسسه انتشارات نگاه، تهران.
- سمیع‌آذر، علیرضا (۱۳۹۶)، *انقلاب مفهومی*، چاپ سوم، موسسه فرهنگی پژوهشی چاپ و نشر نظر، تهران.
- کشمیرشکن، حمید (۱۳۹۳)، *هنر معاصر ایران*، چاپ اول، موسسه فرهنگی پژوهشی چاپ و نشر نظر، تهران.
- گاردنر، هلن (۱۹۴۶)، *هنر در گذر زمان*، ترجمه محمدتقی فرامرزی، ۱۳۹۱، موسسه انتشارات نگاه، تهران.
- لوسی اسمیت، ادوارد (۱۹۴۵)، *مفاهیم و رویکردها در آخرین جنبش‌های هنری قرن بیستم*، ترجمه علیرضا سمیع‌آذر، ۱۳۸۵، چاپ ششم، موسسه فرهنگی و پژوهشی چاپ و نشر هنر، تهران.
- مچابی، جواد (۱۳۹۵)، *نود سال نوآوری در هنر تجسمی ایران*، (۲ جلد)، چاپ اول، نشر پیکره، تهران.
- وزیری‌مقدم، محسن (۱۳۹۱)، *۱۴ گفتار*، چاپ دوم، موسسه نشر شهر، تهران.
- + نشریات علمی پژوهشی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی در حوزه هنرهای تجسمی، نشریات فرهنگستان هنر، نشریات فرهنگی هنری پیش از انقلاب [نظیر: سخن، تماشا، و...]، مجلات فرهنگی هنری معتبر از سال ۱۳۵۷ تا کنون.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی، ... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: جامعه‌شناسی هنر
عنوان درس به انگلیسی: The Sociology of Art

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف: از آنجا که جامعه‌شناسی هنر و ادبیات شاخه‌ای از علم جامعه‌شناسی است که ساخت و کارکرد اجتماعی هنر و ادبیات و رابطه میان جامعه و هنر و قوانین حاکم بر آن‌ها را بررسی می‌کند، هدف از ارائه این درس پاسخ به پرسش‌های مطرح در خصوص ارتباط هنر و جامعه است؛ چرا باید جامعه‌شناسی هنر را مطالعه کرد و چه ضرورت‌ها و نیازهایی برای شناخت جامعه‌شناسانه هنر وجود دارد؟ جامعه‌شناسی هنر چیست؟ جامعه‌شناسی هنر چگونه به شناخت هنرها می‌پردازد؟ جامعه‌شناسی هنر با چه چالش‌هایی مواجه است؟ و ...

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

نظری:

- آشنایی با مبانی جامعه‌شناسی هنر.
- آشنایی با گونه‌ها و رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی هنر.
- آشنایی با بررسی هنر به شیوه توصیفی و علی.
- آشنایی با نظریه‌های جامعه‌شناسی هنر و نظریات رقیب در این حوزه.
- بررسی جایگاه اقتصاد و سیاست در جامعه‌شناسی هنر.
- بررسی اینکه چگونه هنر و ادبیات بر ارزش‌ها، هنجارها، اعتقادات، ساخت‌های طبقاتی، تصمیم‌گیری‌های سیاسی، آموزش و پرورش، شیوه‌های زندگی و به طور کلی شیوه‌های نگرش بر جهان موثر واقع می‌شود.
- بررسی اینکه چگونه تمام عوامل مذکور و جامعه بر تکوین، رشد و توسعه هنر اثر دارد.
- بررسی اینکه آثار هنری یا محصولات هنری تا چه حد به وسیله جامعه شکل می‌گیرد، تولید می‌شود و اشاعه می‌یابد و بر عکس چگونه آثار هنری بر شکل‌گیری، وسعه و تحول جوامع اثر می‌گذارد.
- بررسی اینکه چرا باید جامعه‌شناسی هنر را مطالعه کرد و چه ضرورت‌ها و نیازهایی برای شناخت جامعه‌شناسانه هنر وجود دارد؟ جامعه‌شناسی هنر چیست؟ جامعه‌شناسی هنر چگونه به شناخت هنرها می‌پردازد؟ جامعه‌شناسی هنر با چه چالش‌هایی مواجه است؟ و ...
- بررسی رابطه بین واقعیت و زیبایی در تکوین آثار هنری.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۵%	-----	۸۵%	-----

فهرست منابع:

- بلخاری قهی، حسن (۱۳۹۴)، جامعه‌شناسی اخلاقی هنر، سوره مهر، تهران.
دوینیو، ژان (۱۳۹۲)، جامعه‌شناسی هنر، ترجمه مدرس سجایی، نشر مرکز، تهران.
رافائل، ماکس (۱۳۹۷)، سه پژوهش در جامعه‌شناسی هنر، ترجمه اکبر معصوم بیگی، نشر آگه، تهران.
رامین، علی (۱۳۹۲)، مبانی جامعه‌شناسی هنر [ترجمه و تألیف]، نشر نی، تهران.
رامین، علی (۱۳۹۴)، نظریه‌های فلسفی و جامعه‌شناسی در هنر، [ترجمه و نگارش]، نشر نی، تهران.
راورداد، اعظم (۱۳۹۴)، نظریه‌های جامعه‌شناسی هنر و ادبیات، نشر دانشگاه تهران، تهران.
هاوزر، آرنولد (۱۳۷۵-۱۳۷۷)، تاریخ اجتماعی هنر، ترجمه ابراهیم یونسی، تهران.
هینیک، ناتالی (۱۳۸۷)، جامعه‌شناسی هنر، ترجمه عبدالحسین بیک‌گهر، نشر آگه، تهران.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی، ... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: پژوهش در هنر معاصر
عنوان درس به انگلیسی: Research in Contemporary Art

تعداد واحد: ۲
 تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
 نوع واحد: ۲ واحد نظری
 نوع درس: اختیاری
 پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
 هدف درس: بررسی تحولات هنر معاصر از آغاز دوره مدرن تا امروز، با تأکید بر هنرهای بصری و تجسمی.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری
 نظری:

- مروری بر مبانی فکری و شکلی هنر تا پیش از دوران مدرن.
- بررسی زمینه‌های شکل‌گیری هنر مدرن با تأکید بر هنرهای تجسمی، از نیمه نخست سده نوزدهم.
- بررسی سیر تحول و تطور هنر معاصر با تأکید بر هنرهای تجسمی از آغاز دوره مدرن تا امروز.
- بررسی گرایش‌ها و گروه‌های پدیدار شده در حوزه هنر معاصر (با رویکردهای جامعه‌شناسی، زیباشناسی و...) و در سه مقطع کلی پیش از سده بیستم، نیمه اول سده بیستم، از میانه سده بیستم به بعد.
- بررسی نقش نهادها و مراکز دولتی و خصوصی، داخلی و خارجی، در شکل‌گیری، تحول و توسعه هنر معاصر (سازمان‌ها، مؤسسات، مراکز، موزه‌ها، نگارخانه‌ها، کتب و نشریات، رادیو و تلویزیون، اینترنت و...).
- بررسی تاثیر سازمان‌ها و نهادهای مولد گفتمان‌های فرهنگی در پدید آمدن و جهت دادن جریان‌های هنر معاصر.
- بررسی گفتمان‌های فرهنگی مرکزی یا مسلط در حیات اجتماعی هنر معاصر.
- بررسی و تحلیل تاثیرات رویدادها و جریان‌های سیاسی و اجتماعی در روند شکل‌گیری هنر معاصر.
- بررسی و تحلیل سیر تاریخی گرایشات معاصر در هنر با تأکید بر هنرهای بصری و تجسمی.
- بررسی و تحلیل سیر تحولات موضوع در آثار بصری و تجسمی معاصر.
- بررسی و تحلیل سیر تحولات تکنیکی، شیوه‌ها و تجربیات هنرمندان فعال در قلمرو هنر معاصر با تأکید بر هنرهای بصری و تجسمی.
- بررسی تطبیقی نمادها و نشانه‌های تصویری در هنر معاصر با تأکید بر هنرهای بصری و تجسمی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۵%	۱۵%	.....	۷۰%

فهرست منابع:

اسماگولا، هواردجی (۱۳۸۱)، **گرایش‌های معاصر در هنرهای بصری**، ترجمه فرهاد غبرایی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی تهران، تهران.

آرچر، مایکل (۱۳۹۰)، **هنر بعد از ۱۹۶۰**، ترجمه کتابیون یوسفی، چاپ دوم، انتشارات حرفه هنرمند، تهران.

آرناسن، هاروارد (۱۳۷۴)، **تاریخ هنر مدرن**، ترجمه محمدتقی فرامرزی، تهران زرین، تهران.

بوردول، دیوید و کریستین تامسون (۱۳۹۲)، **تاریخ سینما**، ترجمه روبرت صفاریان، نشر مرکز، تهران.

پارمزان، لوردانا (۱۳۸۹)، **شورشیان هنر قرن بیستم**، ترجمه مریم چهرگان و سمانه میرعابدی، نشر نظر، تهران.

پاکباز، روبین (۱۳۸۶)، **دائرة المعارف هنر (نقاشی، بیکره‌سازی و هنر گرافیک)**، چاپ ششم، انتشارات فرهنگ معاصر، تهران.

پاکباز، روئین (۲۱۳۷۶)، **در جستجوی زبان نو**، نگاه، تهران.

جنسن، ه.و. (۱۳۵۹)، **تاریخ هنر**، ترجمه پرویز مرزبان، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.

حسینی، سیدحسین (۱۳۸۸)، **زیبایی‌شناسی و فلسفه رسانه**، نشر مهرنیوشا، تهران.

راش، مایکل (۱۳۸۹)، **رسانه‌های نوین در هنر قرن بیستم**، ترجمه بیبا روشنی، نشر نظر، تهران.

راوودراد، اعظم (۱۳۹۰)، **نظریه‌های جامعه‌شناختی هنر و ادبیات**، چاپ دوم، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.

رید، هربرت (۱۳۶۸)، **کتاب هنر**، ترجمه یعقوب آژند، مولی، تهران.

سجودی، فرزاد (۱۳۹۰)، **نشانه‌شناسی کاربردی**، چاپ دوم، نشر علم، تهران.

سیرلوت، لودس (۱۳۷۹)، **راهنمای هنر مدرن**، ترجمه نسرين هاشمی، ساقی، تهران.

گاردنر، هلن (۱۳۷۰)، **هنر در گذر زمان**، ترجمه محمدتقی فرامرزی، آگاه، تهران.

گامبریج، ارنست (۱۳۷۹)، **تاریخ هنر**، ترجمه علی رامین، نی، تهران.
 لو گریس، مالکوم (۱۳۸۴)، **سینمای تجربی در عصر دیجیتال**، ترجمه علی عامری مهابادی، انتشارات بنیاد سینمایی
 فارابی، تهران.
 لوسی اسمیت، ادوارد (۱۳۸۲)، **مفاهیم و وریکردها در آخرین جنبش‌های هنری قرن بیستم** (جهانی شدن و
 هنر جدید)، ترجمه علیرضا سمیع آذر، چاپ ششم، نشر نظر، تهران.
 لینتن، توربرت (۱۳۸۲)، **هنر مدرن**، ترجمه علی رامین، نی، تهران.
 مرزبان، پرویز (۱۳۷۸)، **خلاصه تاریخ هنر**، علمی - فرهنگی، تهران.
 وود، پل (۱۳۸۴)، **هنر مفهومی**، ترجمه فرزین، مدیا، چاپ اول، نشر هنر ایران، تهران.
 هارت، فردریک (۱۳۸۲)، **سی و دو هزار سال هنر جهان**، ترجمه شماری از مترجمان، نشر پیکان، تهران.

Alberro, Alexander, & Blake Stimson, ed., **Conceptual Art: A Critical Anthology**, Cambridge, Mass.,
 London: MIT Press, ۱۹۹۹.

Alberro, Alexander, **Conceptual art and the politics of publicity**. MIT Press, ۲۰۰۲.

Aliaga, Juan Vicente, & José Miguel G. Cortés, ed., **Arte Conceptual Revisado/Conceptual Art
 Revisited**, Valencia: Universidad Politécnica de Valencia, ۱۹۹۰.

Battcock, Gregory, ed., **Idea Art: A Critical Anthology**, New York: E. P. Dutton, ۱۹۷۳.

Corris, Michael, (ed.), **Conceptual Art: Theory, Practice, Myth**, Cambridge, Mass.: Cambridge
 University Press, ۲۰۰۴.

Dreher, Thomas, **Konzeptuelle Kunst in Amerika und England zwischen ۱۹۶۲ und ۱۹۷۱**
 (Thesis Ludwig-Maximilians-Universität, München), Frankfurt am Main: Peter Lang, ۱۹۹۲.

Godfrey, Tony, **Conceptual Art**, London: ۱۹۹۸.

Goldie, Peter, and Elisabeth Schellekens, **Who's afraid of conceptual art?**, Abingdon [etc.] :
 Routledge, ۲۰۱۰.

Green, John (۲۰۰۵), **Body Art**, Dennis Publishing.

Hall and Hopkins (۱۹۷۶), **The Metasoftware of Video**, Studio International.

Honnef, Klaus, **Concept Art**, Cologne: Phaidon, ۱۹۷۲.

Kidel, Mark (۱۹۷۶), **Video Art and British TV**, Studio International, Britain.

Lippard, Lucy R., **Six Years: the Dematerialization of the Art Object From ۱۹۶۶ to ۱۹۷۲**.
 ۱۹۷۲. Berkeley: University of California Press, ۱۹۹۷.

Marzona, Daniel, **Conceptual Art**, Cologne: Taschen, ۲۰۰۵.

Masrshall, Stuart (۱۹۸۶), **Video from Art to Independence**, Video by Artist, Toronto.

Meigh-Andrews, Chris (۲۰۱۴), **A History of Video Art**, Bloomsbury Academic.

Meyer, Ursula, ed., **Conceptual Art**, New York: Dutton, ۱۹۷۲.

Migliorini, Ermanno, **Conceptual Art**, Florence: ۱۹۷۱.

Morgan, Robert C., **Art into Ideas: Essays on Conceptual Art**, Cambridge et al.: Cambridge
 University Press, ۱۹۹۶.

Morgan, Robert C., **Conceptual Art: An American Perspective**, Jefferson, NC/London: McFarland,
 ۱۹۹۴.

Narbone, Jean and Tom Milene (۱۹۷۲), **Godard on Godard**, New York.

Newman, Michael , & Jon Bird, ed., **Rewriting Conceptual Art**, London :Reaktion, ۱۹۹۹.

Noah, Wardrip- Fruin and Nick Montfort (۲۰۰۲), **The New Media Reader**, MIT press.

Osborne, Peter, **Conceptual Art (Themes and Movements)**, Phaidon, ۲۰۰۲ (See also the external
 links for Robert Smithson).

Rees, A. L. (۱۹۹۹), **A History of Experimental Film and Video**, British Film Institute.

Roberts, John, **The Intangibilities of Form: Skill and Deskilling in Art After the Readymade**,
 London and New York: Verso Books, ۲۰۰۷.

Rorimer, Anne, **New Art in the ۶۰s and ۷۰s: Redefining Reality**, London: Thames & Hudson, ۲۰۰۱.

Rush, Michael (۱۹۹۹), **New Media in Late ۲۰th**.

Rush, Michael (۲۰۰۶), **Video Art**, Thames & Hudson.

Silvia, Martin (۲۰۰۶), **Video Art**, Taschen.

Verzotti, G. (۱۹۸۶), **Richard Long, Salvatore Scarpitta, Jina Pane**, MIT Press.

* استادان در هر دورهٔ درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را
 به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
 * جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: آشنایی با فرهنگ و ادبیات ایران
عنوان درس به انگلیسی: Survey of Persian Culture & Literature

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف درس: آشنایی با دانشجویان جریان‌های مهم فرهنگی و ادبی ایران، از پیشاتاریخ تا دوران معاصر ایران.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

نظری:

- بحثی در باب فرهنگ و تمدن، تعاریف و کلیات آن و مصداق‌هایش در ایران.
- ارزیابی و بررسی جریان‌های فرهنگی و ادبی پیش از اسلام ایران به طور کلی و شاخصه‌های مکرر آن اعم از مذهبی و هنری و ادبی.
- بررسی فرهنگ ایران پس از اسلام برآمده از اندیشه‌های ایرانی - اسلامی بویژه هند و ادبیات.
- بررسی و ارزیابی پدیده‌های ادبیات فارسی دری و سبک‌های مختلف شعر و نثر با همکاری آن با هنرهای خطاطی و نقاشی و غیره.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
%۱۵	%۱۵	%۷۰	-----

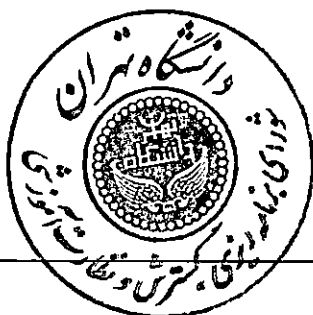
فهرست منابع:

اتینگهاوزن، ریچارد و دیگران (۱۳۷۹)، **اوج‌های درخشان هنر در ایران**، ترجمه روئین پاکباز و هرمز عبدالهی، تهران: آگه، تهران.

اشرفی، مقدم، م (۱۳۶۷)، **همگامی نقاشی با ادبیات در ایران**، ترجمه روئین پاکباز، نگاه، تهران.
بازورت و دیگران (۱۳۷۴ به بعد)، **تاریخ ایران کمبریج**، ترجمه انوشه، آژند وثاقتی فر، امیرکبیر و جامی، تهران.
پرادا، ایدت، رابرت دایسون، چارلز ویلکینسون (۱۳۸۳)، **هنر ایران باستان**، ترجمه یوسف مجیدزاده، دانشگاه تهران، تهران.

تاریخ جامع ایران، شماری از مورخان، ۲۰ جلد، دائرةالمعارف بزرگ اسلامی (۱۳۹۴).
توبین بی، آرنولد (۱۳۹۴)، **تاریخ تمدن**، ترجمه یعقوب آژند، مولی، (چاپ هفتم)، تهران.
دانشنامه جهان اسلام، شماری از محققان، ۱۸ مجلد، تهران: چاپ دانشنامه، (۱۳۶۰ به بعد).
دائرةالمعارف بزرگ اسلامی، شماری از محققان، ۲۰ جلد، تهران: چاپ دائرةالمعارف، (۱۳۶۰ به بعد).
راوندی، مرتضی (۱۳۶۰ به بعد)، **تاریخ اجتماعی ایران**، ۸ جلد، امیرکبیر، تهران.
زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۷۸)، **تاریخ مردم ایران**، ۲ جلد، امیرکبیر، تهران.
سوچک، سوات و دیگران (۱۳۸۵)، **ادب و هنر ایران**، ترجمه یعقوب آژند، مولی، تهران.
گیرشمن، گرابار و دیگران (۱۳۹۳)، **تاریخ هنر ایران**، ۱۲ جلد، ترجمه یعقوب آژند، مولی، (چاپ چهارم)، تهران.
مایل هروی، نجیب (۱۳۷۲)، **کتاب‌آرایی در تمدن اسلام**، آستان قدس، تهران.
موریسن و دیگران (۱۳۸۸)، **ادبیات ایران از آغاز تا امروز**، ترجمه یعقوب آژند، تهران: گستره، تهران.
هارت، فردریک (۱۳۸۲)، **سی و دوهزار سال هنر جهان**، ترجمه شماری از مترجمان، نشر پیکان، تهران.
هرمان، جورجینا (۱۳۷۲)، **تجدید حیات هنر و تمدن در ایران باستان**، ترجمه مهرداد وحدتی، نشر دانشگاهی، تهران.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی، ... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: مبانی نظری هنر نقاشی شرق
عنوان درس به انگلیسی: Principles of Eastern Painting

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد ۰ ندارد ۰ سفر علمی ۰ کارگاه ۰ آزمایشگاه ۰ سمینار ۰
هدف درس: شناخت ساختار، زبان و ویژگی‌های مفهومی در هنر نقاشی شرق بر اساس بررسی تنوع، تفاوت‌ها و خصوصیات مشترک در آثار هنرمندان دوره‌های مختلف.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

نظری:

- بررسی رابطه هنر نقاشی در مشرق زمین با میراث ادبی و نوشتاری.
- بررسی رابطه هنر نقاشی مشرق زمین با اعتقادات دینی و باورهای معنوی.
- بررسی رابطه هنر نقاشی مشرق زمین با مواد و ابزار و تکنیک‌های اجرایی.
- بررسی رابطه هنر نقاشی مشرق زمین با طبیعت و انسان.
- بررسی آثار نقاشی مشرق زمین از نظر ساختار بصری، رنگ و چگونگی تجسم فضا.
- بررسی آثار نقاشی مشرق زمین از نظر جنبه‌های تمثیلی و نمادین.
- بررسی روح و هویت مشترک در آثار نقاشی مشرق زمین.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	۳۰٪	۵۰٪	۲۰٪

برخی از منابع:

ادلر، جوزف (۱۲۸۳)، دین‌های چینی، ترجمه حسن افشار، مرکز، تهران.
بورک‌هات، تیتوس (۱۳۶۹)، هنر مقدس (اصول و روش‌ها)، سروش، تهران.
اشرفی، مقدم، م. (۱۳۶۷)، همگامی نقاشی با ادبیات در ایران، ترجمه رویین پاکباز، نگاه، تهران.
پرادا، ایدت (۱۳۸۳)، هنر ایران باستان، ترجمه یوسف مجیدزاده، دانشگاه تهران، تهران.
پوپ، آرتور ایهام (۱۳۷۸)، سیر و صور نقاشی ایران، ترجمه یعقوب آژند، مولی، تهران.
تریگیر، مری (۱۳۸۴)، هنر چین، ترجمه فرزانه طاهری، فرهنگستان هنر، تهران.
کرین، هنری (۱۳۸۳)، ارض ملکوت، ترجمه سیدضیاءالدین دهشیری، طهوری، تهران.
کومارا سوامی، آناندا (۱۳۸۴)، استحاله طبیعت در هنر، ترجمه صالح طباطبایی، فرهنگستان هنر، تهران.
نصر، سیدحسین (۱۳۷۵)، هنر و معنویت اسلامی، ترجمه رحیم قاسمیان، سوره، تهران.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی، ... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: حکمت هنر اسلامی
عنوان درس به انگلیسی: The Wisdom of Islamic Art

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O

هدف درس: هدف از ارائه این درس اینست که نشان داده شود هنر به معنی دینی و اسلامی صرفاً یک خلاقیت دلبذیر و دلپسند نیست، بلکه بابتی از ابواب معرفت انسان نسبت به عالم هستی و به عبارت دقیق‌تر نسبت به حق تعالی و حقیقت عالم هستی است. همان‌طور که حکمت از یک راه ما را به علم - از نگاه قرآنی - می‌رساند، هنر هم به‌عنوان نوعی خاص از حکمت می‌تواند ما را به قرب حقیقت هستی برساند. از این جهت که در حکمت هنر با صورت‌های خیالی روبه‌رو هستیم، ولی در حکمت هنر اسلامی با صورت‌های خیالی منفصل که در واقع جلوه حقیقت اشیا هستند و با صورت‌های خیالی محسوس کاملاً تفاوت دارند روبه‌رو می‌شویم که سعی می‌کنند برای انسان پلی جهت رسیدن به حقیقت شوند. متفکران دینی، زیبایی‌شناسی در حکمت اسلامی را همچون مبحث هستی‌شناسی می‌دانند. یعنی بحث از زیبایی یک بحث هستی‌شناسی است.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

نظری:

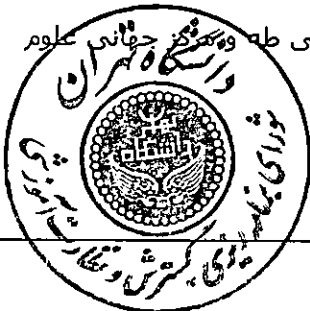
- آشنایی با حکمت و فلسفه اسلامی.
- آشنایی با رویکرد حکمای مسلمان به هنر.
- تبیین اصول و مبانی حکمی هنر از منظر حکمای اشراق.
- تبیین اصول و مبانی حکمی هنر از منظر حکمای مشایی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	۱۰٪	۸۰٪	

فهرست منابع:

ایتینگهاوزن و اولگ گرابر (۱۳۷۸)، **هنر و معماری اسلامی**، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات سمت، تهران.
اسطوره و رمز، [گروه نویسندگان]، ترجمه جلال ستاری، انتشارات سروش، تهران.
 اعوانی، غلامرضا، **حکمت و هنر معنوی**، انتشارات گروس، تهران.
 الیاده، میرچالایاده (۱۳۷۵)، **مقدس و نامقدس**، ترجمه نصرالله زنگویی، انتشارات سروش، تهران.
 بمان، نجم الدین (۱۳۶۹)، **شهر اسلامی**، ترجمه محمدحسین حلیمی، منیژه اسلامبولچی، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
 بلخاری قهی، حسن (۱۳۹۳)، **در باب نظریه محاکات (نظریه هنر در فلسفه یونانی و حکمت اسلامی)**، نشر هرمس، تهران.
 بلخاری قهی، حسن (۱۳۹۰)، **فلسفه هنر اسلامی**، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران، چاپ دوم.
 بلخاری قهی، حسن (۱۳۹۰)، **مبانی عرفانی هنر و معماری اسلامی**، نشر سوره مهر، تهران، چاپ سوم.
 بلخاری قهی، حسن (۱۳۹۴)، **نظریه تجلی (در تبیین شمایل‌گزینی هنر اسلامی و شمایل‌گرایی مسیحیت و هندوئیسم)**، نشر دفتر فرهنگ اسلامی، تهران.
 بلخاری قهی، حسن (۱۳۸۸)، **هندسه خیال و زیبایی (حکمت هنر و زیبایی نزد اخوان الصفا)**، نشر فرهنگستان هنر، تهران.
 بورکهارت، تیتوس و دیگران (۱۳۷۰)، **جاودانگی و هنر**، مجموعه مقالات سنت‌گرایان، ترجمه محمد آوینی، انتشارات برگ، تهران.
 بورکهارت، تیتوس (۱۳۶۵)، **هنر اسلامی، زبان و بیان**، ترجمه مسعود رجب‌نیا، انتشارات سروش، تهران.
 بورکهارت، تیتوس (۱۳۹۲)، **هنر مقدس (اصول و روش‌ها)**، ترجمه جلال ستاری، انتشارات سروش، تهران.
 البهنسی، عقیف (۱۳۸۵)، **هنر اسلامی**، ترجمه محمود پورآقاسی، انتشارات سوره مهر، تهران.
 پاپا دوپولو، الکساندر (۱۳۶۸)، **معماری اسلامی**، ترجمه حشمت جزئی، مرکز نشر فرهنگی رجا، تهران.
 پازوکی، شهرام (۱۳۹۴)، **حکمت هنر و زیبایی در اسلام**، فرهنگستان هنر، تهران.
 پرایس، کریستین (۱۳۵۶)، **تاریخ هنر اسلامی**، ترجمه مسعود رجب‌نیا، نگاه ترجمه و نشر، تهران.
 تفاسیر قرآن (از جمله): **تفسیر المیزان**، حضرت علامه سیدمحمدحسین طباطبایی، بنیاد علمی و فکری علامه طباطبایی، (۱۳۹۲)، تهران.
 توفیقی، حسین (۱۳۸۵)، **آشنایی با ادیان بزرگ**، انتشارات سمت و موسسه فرهنگی طه و مرکز جهانی علوم اسلامی، تهران.
 تولستوی، لئون (۱۳۸۸)، **هنر چیست**، ترجمه کاوه دهقان، انتشارات امیرکبیر، تهران.

جوادی آملی، حضرت آیت‌الله عبدالله، مبدا و معاد، انتشارات الزهراء، تهران.
 خلیلیان، سیدخلیل (۱۳۸۱)، پژوهش موضوعی در قرآن مجید، انتشارات فرجام، تهران.
 داوری‌اردکانی، رضا (۱۳۹۳)، هنر و حقیقت، رستا، تهران.
 رایس، دیوید تالیوت (۱۳۷۹)، هنر اسلامی، ترجمه ماه ملک بهار، انتشارات علمی، تهران.
 السعید، عصام، و عایشه پارمان (۱۳۶۸)، نقش‌های هندسی در هنر اسلامی، ترجمه مسعود رجب‌نیا، انتشارات سروش، تهران.
 کرین، هانری (۱۳۹۲)، انسان نورانی در تصوف ایرانی، ترجمه فرامرز جواهری‌نیا، نشر آموزگار خرد، تهران.
 گرابار، اولگ (۱۳۷۹)، شکل‌گیری هنر اسلامی، ترجمه مهرداد وحدتی دانشمند، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگ، تهران.
 گئیر، جوزف (۱۳۸۷)، سرگذشت دین‌های بزرگ، ترجمه ایرج پزشک‌نیا، انتشارات جامی، تهران.
 مبانی هنر معنوی [مجموعه مقالات]، تهران: دفتر مطالعات دینی هنر، (۱۳۷۲).
 مددیور، محمد (۱۳۹۰)، آشنایی با آرای متفکران در باره هنر/ هنر و زیبایی نزد متفکران مسیحی و مسلمان، سوره مهر، تهران.
 مددیور، محمد (۱۳۸۸)، حقیقت و هنر دینی، انتشارات سوره مهر، تهران.
 مددیور، محمد (۱۳۸۴)، حکمت انسی و زیبایی‌شناسی عرفانی هنر اسلامی، سوره مهر، تهران.
 مددیور، محمد (۱۳۷۵)، حکمت معنوی و ساحت هنر، دفتر مطالعات دینی هنر، تهران.
 مطهری (الهامی)، مجتبی (۱۳۸۸)، هنر قدسی، انتشارات اطلاعات، تهران.
 مطهری، مرتضی (۱۳۶۹)، اهتزاز روح (مباحثی در زمینه زیباشناسی و هنر)، به کوشش علی تاج‌دینی، حوزه هنری، تهران.
 معتمدی، احمد (۱۳۶۸)، مبانی هنر موعود، انتشارات برگ، تهران.
 ناس، جان بی. (۱۳۹۳)، تاریخ جامع ادیان، ترجمه علی اصغر حکمت، انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، تهران.
 نصر، سیدحسین (۱۳۷۵)، هنر و معنویت اسلامی، ترجمه رحیم قاسمیان، انتشارات سوره، تهران.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
 * جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: مبانی نظری هنر اسلامی
عنوان درس به انگلیسی: The Theoretical Basics Islamic Art

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف درس: شناخت بنیان‌های نظری و حقیقت ذاتی هنر اسلامی و تجلی آن حقیقت در صور متنوع هنری، توانایی نقد و تحلیل و تفسیر هنرهای اسلامی.
بررسی مبانی دینی و اندیشه‌ای هنر اسلامی و ارتباط آن با حکمت و عرفان اسلامی، حقیقت و زیبایی.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

نظری:

- مبانی هنر دینی و اسلامی.
- رویکردها و تبیین‌های موجود درباره هنر اسلامی (انکاری، تاریخی - توصیفی، حکمی - فلسفی، عرفانی، عربی، هندسی، ...).
- حقیقت امر قدسی و نسبت آن با هنر دینی و هنر اسلامی.
- ماهیت زیبایی و تجلی آن در هنر اسلامی.
- نسبت هنر دینی و هنر اسلامی.
- ماهیت سنت و نسبت آن با هنر سنتی و هنر اسلامی.
- قلمرو هنر سنتی و نسبت آن با امر قدسی.
- هنر و معرفت شهودی.
- هنر رحمانی، هنر شیطانی.
- تخیل و تمثیل (نمادگرایی و سمبولیسم) در قلمرو هنر اسلامی.
- مبدأ و مقصد هنر اسلامی.
- اختصاصات هنر اسلامی.
- واقعیت و خیال، و نسبت آن‌ها با هنر اسلامی.
- نسبت هنر عرفی و هنر متعهد انقلاب اسلامی.
- بررسی قالب و محتوا/ و تحلیل رابطه صورت و معنا در هنر اسلامی.
- تطبیق نمونه آثار هنر اسلامی با آموزه‌ها و مفاهیم دینی و معنوی.
- تطبیق نمونه آثار هنر اسلامی با آموزه‌ها و مفاهیم قرآنی و حدیثی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۳۰٪	.....	۸۰٪	.....

فهرست منابع:

- ایتینگهاوزن و اولگ گرابر (۱۳۷۸)، هنر و معماری اسلامی، ترجمه یعقوب آژند، انتشارات سمت، تهران.
اسطوره و رمز، [گروه نویسندگان]، ترجمه جلال ستاری، تهران: انتشارات سروش، ۱۳۹۰.
اعوانی، غلامرضا (۱۳۷۵)، حکمت و هنر معنوی، انتشارات گروس، تهران.
البهنسی، عقیف (۱۳۸۵)، هنر اسلامی، ترجمه محمود پورآقاسی، انتشارات سوره مهر، تهران.
بلخاری‌قهی، حسن (۱۳۹۳)، در باب نظریه محاکات (نظریه هنر در حکمت اسلامی و فلسفه یونانی)، نشر هرمس، تهران.
بلخاری‌قهی، حسن (۱۳۹۳)، فلسفه هنر اسلامی، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.
بلخاری‌قهی، حسن (۱۳۹۴)، قدر، نظریه هنر و زیبایی در تمدن اسلامی، سوره مهر، تهران.
بلخاری‌قهی، حسن (۱۳۹۳)، مبانی عرفانی هنر و معماری اسلامی، سوره مهر، تهران.
بلخاری‌قهی، حسن (۱۳۸۸)، نظریه تجلی، در باب شمایل‌گریزی هنر اسلامی، دفتر فرهنگ اسلامی، تهران.
بلخاری‌قهی، حسن (۱۳۸۸)، هندسه خیال و زیبایی (پژوهشی در حکمت هنر و زیبایی اخوان‌الصفا)، نشر فرهنگستان هنر، تهران.
بمات، نجم‌الدین (۱۳۹۶)، شهر اسلامی، ترجمه محمدحسین حلیمی، منیژه اسلامبولچی، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران.
پورکهارت، تیتوس و دیگران (۱۳۷۰)، جاودانگی و هنر، مجموعه مقالات سنت‌گرایان، ترجمه محمد آهونی، انتشارات برگ، تهران.
پورکهارت، تیتوس (۱۳۶۵)، هنر اسلامی، زبان و بیان، ترجمه مسعود رجب‌نیا، انتشارات سروش، تهران.
پورکهارت، تیتوس (۱۳۹۳)، هنر مقدس (اصول و روش‌ها)، ترجمه جلال ستاری، انتشارات سروش، تهران.

پاپا دیپولو، الکساندر (۱۳۶۸)، معماری اسلامی، ترجمه حشمت جزینی، مرکز نشر فرهنگی رجا، تهران، بازوکی، شهرام (۱۳۹۴)، حکمت هنر و زیبایی در اسلام، فرهنگستان هنر، تهران.

پرایس، کریستین (۱۳۵۶)، تاریخ هنر اسلامی، ترجمه مسعود رجب‌نیا، بنگاه ترجمه و نشر، تهران.

تغاسیر قرآن (از جمله: تفسیرالمیزان، حضرت علامه سیدمحمدحسین طباطبایی، بنیاد علمی و فکری علامه طباطبایی).

توفیقی، حسین (۱۳۸۵)، آشنایی با ادیان بزرگ، انتشارات سمت و مؤسسه فرهنگی طه و مرکز جهانی علوم اسلامی، تهران.

تولستوی، لئون (۱۳۶۴)، هنر چیست، ترجمه کاوه دهقان، انتشارات امیرکبیر، تهران.

جوادی آملی، حضرت آیت‌الله عبدالله (۱۳۷۲)، مبدأ و معاد، انتشارات الزهراء، تهران.

خلیلیان، سیدخلیل (۱۳۸۱)، پژوهش موضوعی در قرآن مجید، انتشارات فرجام، تهران.

داوری‌اردکانی، رضا (۱۳۸۹)، هنر و حقیقت، رستا، تهران.

رایس، دیویدتالیوت (۱۳۷۹)، هنر اسلامی، ترجمه ماه ملک‌بهار، انتشارات علمی، تهران.

السعید، عصام، و عایشه پارمان (۱۳۶۸)، نقش‌های هندسی در هنر اسلامی، ترجمه مسعود رجب‌نیا، انتشارات سروش، تهران.

کربن، هانری (۱۳۷۷)، انسان نورانی در تصوف ایرانی، ترجمه فرامرز جواهری‌نیا، نشر آموزگار خرد، تهران.

گرابار، اولگ (۱۳۷۹)، شکل‌گیری هنر اسلامی، ترجمه مهرداد وحدتی دانشمند، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگ، تهران.

گیر، جوزف (۱۳۸۷)، سرگذشت دین‌های بزرگ، ترجمه ایرج پزشک‌نیا، انتشارات جامی، تهران.

میانی هنر معنوی [مجموعه مقالات]، دفتر مطالعات دینی هنر، تهران.

مددپور، محمد (۱۳۸۸)، آشنایی با آرای متفکران درباره هنر/ هنر و زیبایی نزد متفکران مسیحی و مسلمان، سوره مهر، تهران.

مددپور، محمد (۱۳۸۵)، حقیقت و هنر دینی، انتشارات سوره مهر، تهران.

مددپور، محمد (۱۳۸۴)، حکمت انسی و زیبایی‌شناسی عرفانی هنر اسلامی، سوره مهر، تهران.

مددپور، محمد (۱۳۷۱)، حکمت معنوی و ساحت هنر، دفتر مطالعات دینی هنر، تهران.

مطهری (الهامی)، مجتبی (۱۳۸۵)، هنر قدسی، انتشارات اطلاعات، تهران.

مطهری، مرتضی (۱۳۶۹)، اهتزاز روح (مباحثی در زمینه زیباشناسی و هنر)، به کوشش علی تاج‌دینی، حوزه هنری، تهران.

معمدی، احمد (۱۳۶۸)، میانی هنر موعود، انتشارات برگ، تهران.

میرچا، الیاده (۱۳۷۵)، مقدس و نامقدس، ترجمه نصرالله زنگویی، انتشارات سروش، تهران.

ناس، جان بی (۱۳۷۲)، تاریخ جامع ادیان، ترجمه علی‌اصغر حکمت، انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، تهران.

نصر، سیدحسین (۱۳۷۵)، هنر و معنویت اسلامی، ترجمه رحیم قاسمیان، انتشارات سوره، تهران.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.

* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: بررسی و تحلیل هنر ایران
عنوان درس به انگلیسی: Iranian Art Studies and Analysis

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف درس: بررسی تحولات تاریخی و زیبا شناختی هنر ایرانی و درک ویژگی‌ها و روح مشترک آثار هنرمندان ایرانی در دوره‌های مختلف.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

نظری:

- چگونگی شکل‌گیری، تحولات و ویژگی‌های آثار هنری ایران در دوره پیش از اسلام و در دوره اسلامی.
- بررسی مفاهیم، و معانی زیباشناختی آثار هنر ایرانی بر اساس باورهای ایرانی - اسلامی.
- بررسی ویژگی‌های مشترک و هویت واحد آثار هنرمندان ایرانی.
- بررسی پیوندها و تاثیرات متقابل هنر ایران با هنر سایر ملل شرق.
- بررسی ویژگی‌های متمایز هنر ایرانی بر اساس جلوه‌های مختلف آن در هر دوره.
- شناخت و بررسی معیارهای هویتی، سنتی و اعتقادی هنر ایران.
- برای هر چه پربارتر شدن این درس لازم است دانشجویان ضمن شرکت فعال در مباحث مطروحه، در زمینه ویژگی‌های سبکی و گرایش‌های هنر ایران تحقیقی نوشتاری را تنظیم و گزارش آن را به صورت کنفرانس زیر نظر استاد ارایه نمایند.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰%	۲۰%	۵۰%	۲۰%

منابع:

اتینگها وزن، ریچارد و احسان یارشاطر (۱۳۷۹)، **اوج‌های درخشان هنر ایران**، ترجمه هرمز عبدالهی و رویین پاکباز، آگه، تهران.

بینیون، لورنس و دیگران (۱۳۸۳)، **سیر تاریخ نقاشی ایران**، ترجمه محمد ایرانمنش، امیرکبیر، تهران.

پاکباز، رویین (۱۳۸۰)، **نقاشی ایران از دیرباز تا امروز**، سیمین و زرین، تهران.

پرادا، ایدت (بی تا) (۱۳۸۶)، **هنر ایران باستان (تمدن پیش از اسلام)**، ترجمه یوسف مجیدزاده، دانشگاه تهران، تهران.

پوپ، آرتور پهام (۱۳۳۸)، **شاهکارهای هنر ایران**، ترجمه پرویز ناتل‌خانلری، فرانکلین، تهران.

پیرنیا حسن (۱۳۸۳)، **عصر اساطیری هنر ایران**، به اهتمام سیروس ایزدی، هیرمند، تهران.

سایلی، ماریو و امبروشراتو (۱۳۸۴)، **هنر پارسی و ساسانی**، ترجمه یعقوب آژند، مولی، تهران.

گذار، آندره (۱۳۷۷)، **هنر ایران**، ترجمه بهروز حبیبی، مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، تهران.
گریشمن، رمان (۱۳۵۰)، **هنر ایران (دوران پارسی و ساسانی)**، ترجمه بهرام فره‌وشی، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، تهران.

کنبای، شیدا (۱۳۸۷)، **نقاشی ایرانی**، ترجمه مهدی حسینی، دانشگاه هنر، تهران.

متز - آدام (۱۳۹۴)، **تمدن اسلامی در قرن چهاردهم ه - ترجمه علیرضا ذکاوتی - امیر کبیر، تهران.**

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.

* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی، ... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: تاریخ هنر اسلامی تا قرن هشتم

عنوان درس به انگلیسی: History of Islamic art (First to Seventh Century H.)

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O

هدف درس: شناخت مفاهیم و جریان‌های هنری جهان اسلام از بدو ظهور آن تا سده هشتم هجری یعنی سقوط خلافت عباسی و تأکید بر نظام دیدگاهی اسلام نسبت به هنرها و ظرفیت‌سازی ذهنی مخاطبان نسبت بدان نظام فکری.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

نظری:

- بحثی در باب مواضع اسلام درباره هنرهای تجسمی اعم از پیکرتراشی، تصویرسازی و معماری به لحاظ کلامی و عقیدتی و در صورت لزوم اشاره به هنرهای دیگر همچون نمایش و رقص و موسیقی.
- بررسی منابع و مبانی تأثیرگذار در شکل‌گیری هنرهای اسلامی همچون هنر و تمدن ساسانی و هنر و تمدن بیزانسی، بویژه در خصوص هنر معماری (اعم از نوع مذهبی و غیرمذهبی، یعنی مساجد، قبة الصخره و کاخ‌ها و ...) و هنرهای صناعی.
- بررسی سیر تحول هنرهای اسلامی در دوره خلافت امویان و آثار بازمانده از آن زمان نظیر خرابه المفقّر، قصر مشتی، قصر عمره، قصر الحیر الشرقی و قصر الحیر الغربی و غیره و هنرهای مشترک در این آثار اعم از نقاشی‌های دیواری و دیوارنگاری‌ها و غیره و بویژه هنرهای صناعی اعم از سفالگری و فلزکاری و پارچه‌بافی و غیره.
- بررسی سیر تحول هنرهای اسلامی در دوره خلافت عباسی از سال ۱۳۲ هجری تا ۶۵۶ هجری یعنی سقوط خلافت عباسی و آثار بازمانده از این دوره (معماری مذهبی و غیرمذهبی) و تحول هنرهای اسلامی در شمال آفریقا و تأثیر آن در اندلس و هنرهای برآمده از غلبه امویان بر اندلس و آثار بازمانده.
- بررسی تحول هنرهای در ایران (دوره سامانیان و غزنویان و آل‌بویه) و در شمال آفریقا (هنر طولونیان و ادریسیان)
- بررسی تحولات هنری برآمده از غلبه ترکان بر جهان اسلام (سلجوقیان) و تأثیر ورود ترکان در هنرهای اسلامی و بررسی تحولات و آثار بازمانده از این دوره و بویژه با تأکید بر نوآوری‌هایی که در معماری و هنرهای تصویری و هنرهای صناعی (بویژه حجم‌نمایی‌هایی سفالین و فلزی و سنگی) صورت گرفت.
- اشاره بر شکل‌گیری مکتب بغداد و در قرن ششم هجری و آمدن مغولان به جهان اسلام و سقوط خلافت عباسی و تأثیرات متعاقب آن در هنرها.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۲۰%	.....	۸۰%	.....

فهرست منابع:

- اتینگهاوزن و گرابر (۱۳۹۴)، **هنر و معماری اسلامی**، ترجمه یعقوب آژند، سمت، تهران.
- بورکهارت، تیتوس (۱۳۶۵)، **هنر اسلامی، زبان و بیان**، ترجمه مسعود رجب‌نیا، سروش، تهران.
- پرایس، کریستین (۱۳۵۵)، **تاریخ هنر اسلام**، ترجمه مسعود رجب‌نیا، امیرکبیر، تهران.
- حسن، زکی محمد (۱۳۷۷)، **هنر ایران در روزگار اسلامی**، ترجمه محمدابراهیم اقلیدی، صدای معاصر، تهران.
- رایس، دیویدتالیوت (۱۳۷۶)، **هنر اسلامی**، ترجمه ماه‌ملک بهار، علمی - فرهنگی، تهران.
- دوری، کارل (۱۳۶۸)، **هنر اسلامی**، ترجمه رضا بصیری، فرهنگسرا، تهران.
- دیماند، موریس (۱۳۶۵)، **راهنمای صنایع اسلامی**، ترجمه عبدالله فریار، علمی - فرهنگی، تهران.
- عکاشه، ثروت (۱۳۸۰)، **نگارگری اسلامی**، ترجمه غلامرضا تهامی، فرهنگستان هنر، تهران.
- کونل، ارنست (۱۳۶۸)، **هنر اسلامی**، ترجمه هوشنگ طاهری، توس، تهران.
- کونل، ارنست (۱۳۹۵)، **هنر اسلامی**، ترجمه یعقوب آژند، مولیف، تهران.
- گرابر، اولگ (۱۳۷۹)، **شکل‌گیری هنر اسلامی**، ترجمه مهرداد وحدتی، پژوهشگاه علوم انسانی، تهران.
- میشل، جرج و دیگران (۱۳۹۲)، **معماری جهان اسلام**، ترجمه یعقوب آژند، مولی، تهران.
- هلن‌براند، رابرت (۱۳۷۸)، **معماری اسلامی**، ترجمه آیت‌الله‌زاده شیرازی، روزنه، تهران.

Bloom and Blair, **Islamic Arts**, London, ۱۹۹۷.
Hattistein, .M, and Delius, **Islam, Art and Architecture**, China, ۲۰۰۹.
Hillenbrand, R., **Islamic Art and architecture**, London, ۱۹۹۹.
Grabar, O., **The Mediation of Ornament**, Princeton, ۱۹۸۹.
Grube, E., **World of Islam**, London, ۱۹۷۶.
Nasr, S.H., **Islamic Art and Spirituality**, Albery, ۱۹۸۷.

* استادان در هر دورهٔ درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: تاریخ هنر اسلامی تا دوران جدید
عنوان درس به انگلیسی: History of Islamic art until modern Period

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف درس: شناخت مفاهیم و جریان‌های هنری جهان اسلام از سقوط خلافت عباسی (۶۵۶ هـ) تا اواخر دوره جدید (عثمانی، صفوی، گورکانی) و تأکید بر نظام دیدگاهی هنرهای سرزمین‌های اسلامی و ظرفیت‌سازی ذهنی مخاطبان نسبت به نظام فکری - هنری سرزمین‌های اسلامی.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت نظری

نظری:

- بحثی درباره پی‌آمدهای سقوط خلافت عباسی در هنرهای اسلامی و رویکردهای فراز آمده از این نظر در هنرها و نیز تاثیر ورود مغولان (ایلخانان و تیموریان و سلسله‌های محلی) در فرآیند دگرگونی هنرها و بررسی هنرهای غرب اسلامی بویژه مصر دوره ممالیک و شمال آفریقا (مرابطون و موحدون).
- بررسی و ارزیابی هنر دوره صفوی (اعم از هنرهای تصویری و مکتب‌های وابسته بدان و معماری و هنرهای صناعی).
- بررسی و ارزیابی هنر عثمانی (اعم از هنرهای تصویری و مکتب‌های وابسته بدان و معماری و هنرهای صناعی).
- بررسی و ارزیابی هنر گورکانی هند (اعم از هنرهای تصویری و مکتب‌های وابسته بدان و معماری و هنرهای صناعی).
- بحثی درباره هنر دوره افشاریه و زندیه از باب نقاشی و معماری و هنرهای صناعی و بویژه شیوه فرنگی‌سازی.
- بررسی و ارزیابی هنر دوره قاجار و میزان تداوم سنت‌های هنری در این دوره و ورود مدرنیسم به هنر ایران.
- ارزیابی کلی از تاثیر مدرنیسم در هنر ایران و عثمانی و هند و شمال آفریقا در هنرهای تصویری، معماری و هنرهای صناعی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۳۰%	.....	۸۰%	.....

فهرست منابع:

- آژند، یعقوب (۱۳۹۵)، نگارگری ایران، ۳ جلد، سمت، تهران.
 اتینگهاوزن و دیگران (۱۳۷۹)، اوج‌های درخشان هنر ایران، ترجمه هرمز عبدالهی و پاکباز، آگاه، تهران.
 بلر و بلوم (۱۳۹۵)، هنر و معماری اسلامی، ترجمه یعقوب آژند، سمت، تهران.
 بورکهارت، تیتوس (۱۳۶۵)، هنر اسلامی، زبان و بیان، ترجمه مسعود رجب‌نیا، سروش، تهران.
 پوپ و دیگران (۱۳۸۷)، بررسی هنر ایران، ترجمه شماری از مترجمان، ۱۴ جلد، علمی - فرهنگی، تهران.
 یوگاچنکوا و خاکیموف (۱۳۷۹)، هنر در آسیای مرکزی، ترجمه ناهید کریم‌زندی، وزارت ارشاد، تهران.
 ریشار، فرانسیس (۱۳۸۳)، جلوه‌های هنر پارسی، ترجمه روح‌بخشان، وزارت ارشاد، تهران.
 شرآتو و دیگران (۱۳۹۵)، هنر ایلخانان و تیموری، ترجمه یعقوب آژند، مولی، تهران.
 گلمیک و ویلبر (۱۳۷۴)، معماری ایران و توران در دوره تیموریان، ترجمه محمدیوسف کیانی و کرامت‌اله افسر، میراث فرهنگی، تهران.
 مایل‌هروی، نجیب (۱۳۷۲)، کتاب‌آرایی در تمدن اسلامی، آستان قدس رضوی، تهران.
 ولش، کری (۱۳۷۲)، مینیاتورهای مکتب ایران و هند، یساولی، ۱۳۷۳.
 هالاید، گوتس (۱۳۹۵)، هنر هند و ایرانی - هند و اسلامی، ترجمه یعقوب آژند، مولی، تهران.
 هلن‌براند و دیگران (۱۳۹۴)، تاریخ ایران به روایت کمبریج - تاریخ صفویان، ترجمه یعقوب آژند، جامی، تهران.

Azarpay, G. Sogdian Painting, Berkley, ۱۹۸۱
 Ipsiroglu, M. Painting and Culture of Mungols, London, ۱۹۶۵.
 Lentz and Lowery, Timur and The Princely vision, Los Angeles, ۱۹۸۹.

Marshak and Sims, **Peerless Images**, Yale University, New Haven, ۲۰۰۲.
Papado Poulou, A., **Islam eTL Art Musulman**, Paris, ۱۹۸۸.
Soudaror, A., **Art of The Persian Courts**, Newyork, ۱۹۹۲.
Titely, W., **Persian Miniture Painting**, London, ۱۹۸۲.
Turner, J. (ed.), **A Dictionary of World Art**, Numerous vols., Newyork, ۱۹۹۶.

* استادان در هر دورهٔ درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: تاریخ تحلیلی هنر معاصر جهان
عنوان درس به انگلیسی: Analytical history of world contemporary art

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۲۲ ساعت

نوع واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف درس: بررسی تحولات تاریخی هنر معاصر از آغاز دوره مدرن تا امروز، با تأکید بر هنرهای تجسمی.

سرفصل درس: ۲۲ ساعت نظری

نظری:

- مروری تاریخی بر مکاتب و جریان‌های هنر تا پیش از دوران مدرن (کلیات).
- بررسی و تحلیل زمینه‌های شکل‌گیری هنر مدرن با تأکید بر هنرهای تجسمی، از نیمه نخست سده نوزدهم.
- بررسی و تحلیل سیر تحول و تطور هنر معاصر با تأکید بر هنرهای تجسمی از آغاز دوره مدرن تا امروز.
- بررسی و تحلیل سیر تاریخی گرایش‌های معاصر در هنر با تأکید بر هنرهای تجسمی.
- بررسی گرایش‌ها و گروه‌های پدیدار شده در حوزه هنر معاصر و در سه مقطع کلی پیش از سده بیستم، نیمه اول سده بیستم، از میانه سده بیستم به بعد.
- بررسی و تحلیل تأثیرات رویدادها و جریان‌های سیاسی و اجتماعی در روند شکل‌گیری هنر معاصر.
- بررسی و تحلیل سیر تحولات موضوع در آثار تجسمی معاصر.
- بررسی و تحلیل سیر تحولات تکنیکی، شیوه‌ها و تجربیات هنرمندان فعال در قلمرو هنر معاصر با تأکید بر هنرهای تجسمی.
- بررسی هنرهای تجسمی ایران و تحولات آن در گذر زمان (کلیات).
- بررسی و تحلیل تاریخ هنرهای تجسمی ایران از آغاز دوره نوگرایی تا امروز.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰%	.....	۲۰%	۷۰%

فهرست منابع:

- اسپور، دنیس (۱۳۹۲)، انگیزه آفرینندگی، ترجمه امیرجلال‌الدین اعلم، نیلوفر، تهران.
- اسماگولا، هوار جی (۱۳۸۱)، گرایش‌های معاصر در هنرهای بصری، ترجمه فرهاد غبرایی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی تهران، تهران.
- آرچر، مایکل (۱۳۹۰)، هنر بعد از ۱۹۶۰، ترجمه کتابیون یوسفی، انتشارات حرفه هنرمند، تهران.
- آرناسن، هاروارد (۱۳۷۴)، تاریخ هنر مدرن، ترجمه محمدتقی فرامرزی، زرین، تهران.
- پارمزان، لوردانا (۱۳۸۹)، شورشیان هنر قرن بیستم، ترجمه مریم چهرگان و سمانه میرعابدی، نشر نظر، تهران.
- پاکباز، رویین (۱۳۸۶)، دایره‌المعارف هنر (نقاشی، پیکره‌سازی و هنر گرافیک)، انتشارات فرهنگ معاصر، تهران.
- پاکباز، رویین (۱۳۷۶)، در جستجوی زبان نو، نگاه، تهران.
- جنسن، و.و. (۱۳۷۹)، تاریخ هنر، ترجمه پرویز مرزبان، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.
- حسینی، سیدحسین (۱۳۸۸)، زیبایی‌شناسی و فلسفه رسانه، نشر مهرنوشا، تهران.
- راش، مایکل (۱۳۸۹)، رسانه‌های نوین در هنر قرن بیستم، ترجمه بیتا روشنی، نشر نظر، تهران.
- راووداد، اعظم (۱۳۹۰)، نظریه‌های جامعه‌شناختی هنر و ادبیات، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- رید، هربرت (۱۳۶۸)، کتاب هنر، ترجمه یعقوب آژند، مولی، تهران.
- سیرلوت، لودس (۱۳۷۹)، راهنمای هنر مدرن، ترجمه نسرين هاشمی، ساقی، تهران.
- فریه، ردلیو و دیگران (۱۳۹۱)، هنرهای ایران، ترجمه پرویز مرزبان، فرزاد روز، تهران.
- فلدمن، ادموند (۱۳۷۸)، تنوع تجارب تجسمی، ترجمه پرویز مرزبان، سروش، تهران.
- گاردنر، هلن، هنر در گذر زمان، ترجمه محمدتقی فرامرزی، آگاه، تهران.
- گامبریج، ارنست (۱۳۷۹)، تاریخ هنر، ترجمه علی رامین، نی، تهران.
- لوسی اسمیت، ادوارد (۱۳۸۲)، مفاهیم و رویکردها در آخرین جنبش‌های هنری قرن بیستم (خوانش‌های جدید و هنر جدید)، ترجمه علیرضا سمیع آذر، نشر نظر، تهران.
- لینتن، نوربرت (۱۳۸۲)، هنر مدرن، ترجمه علی رامین، نی، تهران.
- مرزبان، پرویز (۱۳۷۸)، خلاصه تاریخ هنر، علمی - فرهنگی، تهران.

وود، پل (۱۳۸۴)، **هنر مفهومی**، ترجمه فرزین، مدیا، نشر هنر ایران، تهران.
هارت، فردریک (۱۳۸۲)، **سی و دو هزار سال هنر جهان**، ترجمه شماری از مترجمان، نشر پیکان، تهران.

- Admams, L., **Art Across Time**, New York, McGrawHill, ۲۰۰۲.
Alberro, Alexander & Blake Stimson, ed., **Conceptual Art: A Critical Anthology**, Cambridge, Mass., London: MIT Press, ۱۹۹۹.
Alberro, Alexander, **Conceptual art and the politics of publicity**. MIT Press, ۲۰۰۲.
Battcock, Gregory, ed., **Idea Art: A Critical Anthology**, New York: E. P. Dutton, ۱۹۷۲.
Corris, Michael, (ed.), **Conceptual Art: Theory, Practice, Myth**, Cambridge, Mass.,: Cambridge University Press, ۲۰۰۴.
Encyclopedia of Art, ۱۰ Vols. London-New York,, ۱۹۶۷-۱۹۸۰
Freedman, D., **The Power of Image**, Chicago, ۱۹۸۹.
Godfrey, Tony, **Conceptual Art**, London: ۱۹۹۸.
Goldie, Peter, and Elisabeth Schellekens, **Who's afraid of conceptual art?**, Abingdon [etc.] : Routledge, ۲۰۱۰.
Green, John, **Body Art**, Dennis Publishing, ۲۰۰۵.
Hall and Hopkins, **The Metasoftware of Video**, Studio International, ۱۹۷۶.
Hausner, A., **The Philosophy of Art history**, Cleveland, ۱۹۶۳.
History of Art, ۱۰ vols., **Oxford University**, ۱۹۹۷.
Honnef, Klaus, **Concept Art**, Cologne: Phaidon, ۱۹۷۲.
Kidel, Mark, **Video Art and British TV**, Studio International, Britain, ۱۹۷۶.
Lippard, Lucy R., **Six Years: the Dematerialization of the Art Object From ۱۹۶۶ to ۱۹۷۲**. ۱۹۷۲. Berkeley: **University of California Press**, ۱۹۹۷.
Marzona, Daniel, **Conceptual Art**, Cologne: Taschen, ۲۰۰۵.
Marshall, Stuart, **Video from Art to Independence**, Video by Artist, Toronto, ۱۹۸۶.
Meigh-Andrews, Chris, **A History of Video Art**, Bloomsbury Academic, ۲۰۱۴.
Meyer, Ursula, ed., **Conceptual Art**, New York: Dutton, ۱۹۷۲.
Migliorini, Ermanno, **Conceptual Art**, Florence: ۱۹۷۱.
Morgan, Robert C., **Art into Ideas: Essays on Conceptual Art**, Cambridge et al.: Cambridge University Press, ۱۹۹۶.
Morgan, Robert C., **Conceptual Art: An American Perspective**, Jefferson, NC/London: McFarland, ۱۹۹۴.
Narboni, Jean and Tom Milene, **Godard on Godard**, New York, ۱۹۷۲.
Newman, Michael , & Jon Bird, ed., **Rewriting Conceptual Art**, London :Reaktion, ۱۹۹۹.
Noah, Wardrip- Fruin and Nick Montfort, **The New Media Reader**, MIT press, ۲۰۰۲.
Osborne, Peter, **Conceptual Art (Themes and Movements)**, Phaidon, ۲۰۰۲ (See also the external links for Robert Smithson).
Rees, A. L., **A History of Experimental Film and Video**, British Film Institute, ۱۹۹۹.
Roberts, John, **The Intangibilities of Form: Skill and Deskilling in Art After the Readymade**, London and New York: **Verso Books**, ۲۰۰۷.
Rorimer, Anne, **New Art in the ۶۰s and ۷۰s: Redefining Reality**, London: Thames & Hudson, ۲۰۰۱.
Rush, Michael, **New Media in Late ۲۰th**, ۱۹۹۹.
Rush, Michael, **Video Art**, Thames & Hudson, ۲۰۰۶.
Silvia, Martin, **Video Art**, Taschen, ۲۰۰۶.
Turner, Jane (ed.) **Dictionary of Art**, ۲۵ Vols, New York, ۱۹۹۷.
Verzotti, G., Richard Long, **Salvatore Scarpitta**, Jina Pane, MIT Press, ۱۹۸۶.

* استادان در هر دوره درسی، می‌توانند متناسب با عنوان درس و اهداف آن، منابع دیگر و جدیدتری را به فهرست بالا افزوده، مورد استفاده قرار داده و به دانشجویان معرفی کنند.
* جزوه استاد، آدرس سایت اینترنتی،... نمی‌تواند بعنوان منبع درسی لحاظ گردد.

عنوان درس به فارسی: کارگاه چاپ پیشرفته
عنوان درس به انگلیسی: Advanced Printing Studio

تعداد واحد: ۲

تعداد ساعت: ۴۸ ساعت

نوع واحد: ۱ واحد نظری، ۱ واحد عملی

نوع درس: اختیاری

پیشنیاز: ندارد

آموزش تکمیلی: دارد O ندارد O سفر علمی O کارگاه O آزمایشگاه O سمینار O
هدف درس: استفاده از خصوصیات فنی و جلوه های بصری چاپ برای بیان مفاهیم و ارائه آثار هنری.

سرفصل درس: ۱۶ ساعت نظری و ۳۲ ساعت عملی
نظری:

- آشنایی با مواد، تکنیک ها و روش های پیشرفته چاپ دستی در هنر جهان.
- آشنایی با تجربه های متنوع و امکانات چاپ دستی به عنوان یکی از وسایل و روش های مهم بیانی در خلق آثار هنرهای تجسمی.
- آشنایی با انواع چاپ های هنری در تکنیک کالکوگرافی (اینتالیو).

عملی:

- استفاده از چاپ های دستی و تکنیک های آن برای تکثیر طراحی، تصویرسازی و ایجاد ترکیب ها و آثار هنری مستقل.
- دستیابی به جلوه های بصری ناب تصویری و تجسمی برای بیان هنرمندانه در آثار چاپی.
- ارائه مجموعه ای از آثار چاپی با تکنیک ها و مواد مختلف در پایان ترم.

منابع:

- برگچینکا، ب. ک (۱۳۷۳)، آموزش هنر حکاکی، ترجمه: نازلی اصغرزاده، انتشارات دنیای نو، تهران.
- طراحی های چاپی گویا، مقدمه فیلیپ هافر، ترجمه امیر ابراهیمی و ع. شروه، انتشارات بهار.
- کوهن، بیجلان (۱۳۶۸)، تکنیک های چاپ دستی، ترجمه: محسن کرامتی، کارگاه هنر تهران.
- میرو، خوان (۱۳۷۹)، مجموعه آثار موزه ملی، مرکز هنری ملکه سوفیا، موزه هنرهای معاصر.
- نوری، مینا (۱۳۷۱)، کالکوگرافی، ناشر مؤلف، تهران.
- نیومن، تلمنا (۱۳۶۸)، نوآوری در هنر چاپ، ترجمه حشمتا... صباغی، کارگاه هنر، تهران.

- Castlman, Riva (۱۹۷۶), Prints of Twentieth Century, Thames & Hudson, Newyork.
- Janine Solvit, Maric, L Gravure Contemporaine, Le Tammps Apprioivoise, Buchet/Cheste, Paris.
- Martin, Judy (۱۹۹۲), Gravure Impression, Quarto Inc, Paris.
- Vicary, Richard (۱۹۷۶), Lithography, Thames & Hudson, London.

